Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

12 апрель, чоршанба, 1995 йил

Сотувда эркин нархда. № 70 (1072)

ЎЗБЕКИСТОН-ГЕРМАНИЯ:

МУНОСАБАТЛАР ТАРИХИДАГИ ЯНГИ САҲИФА

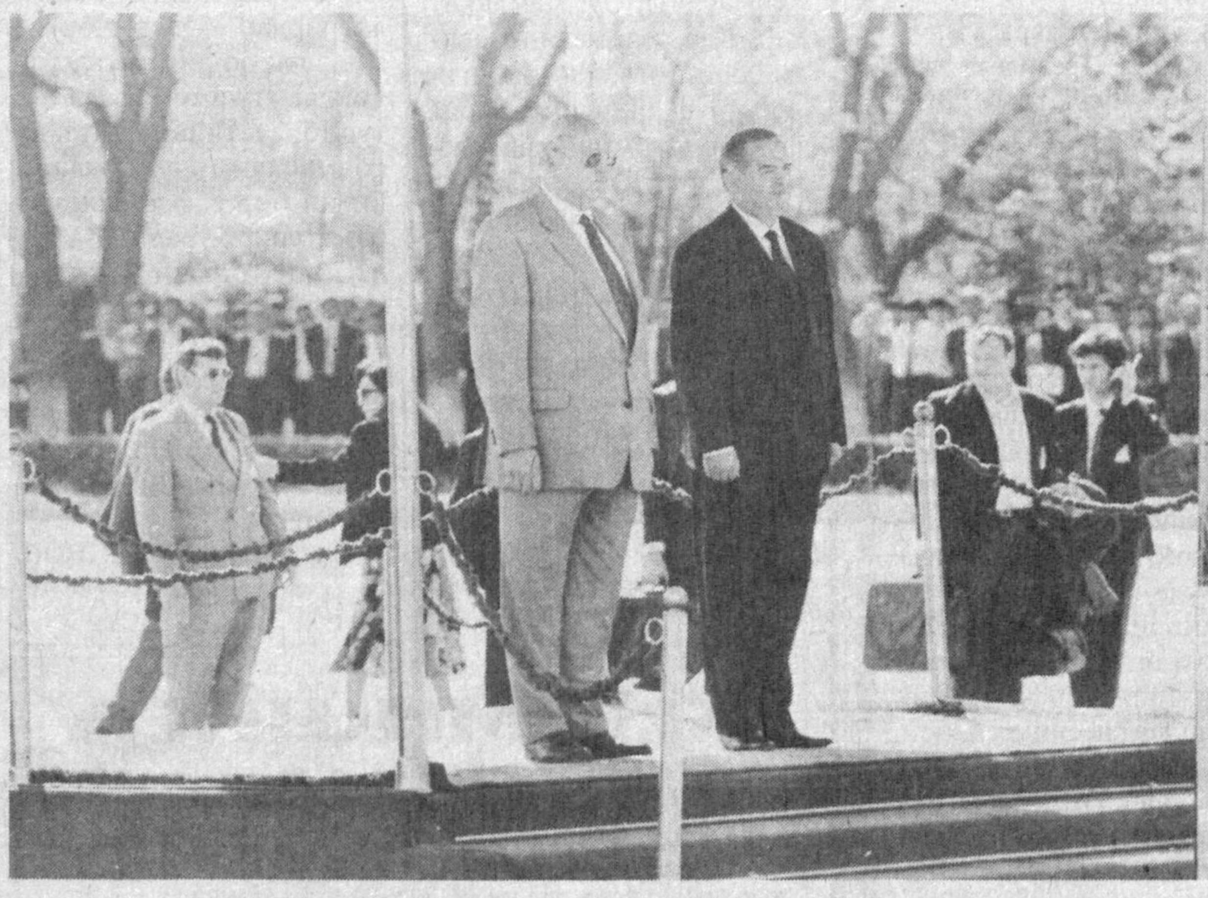

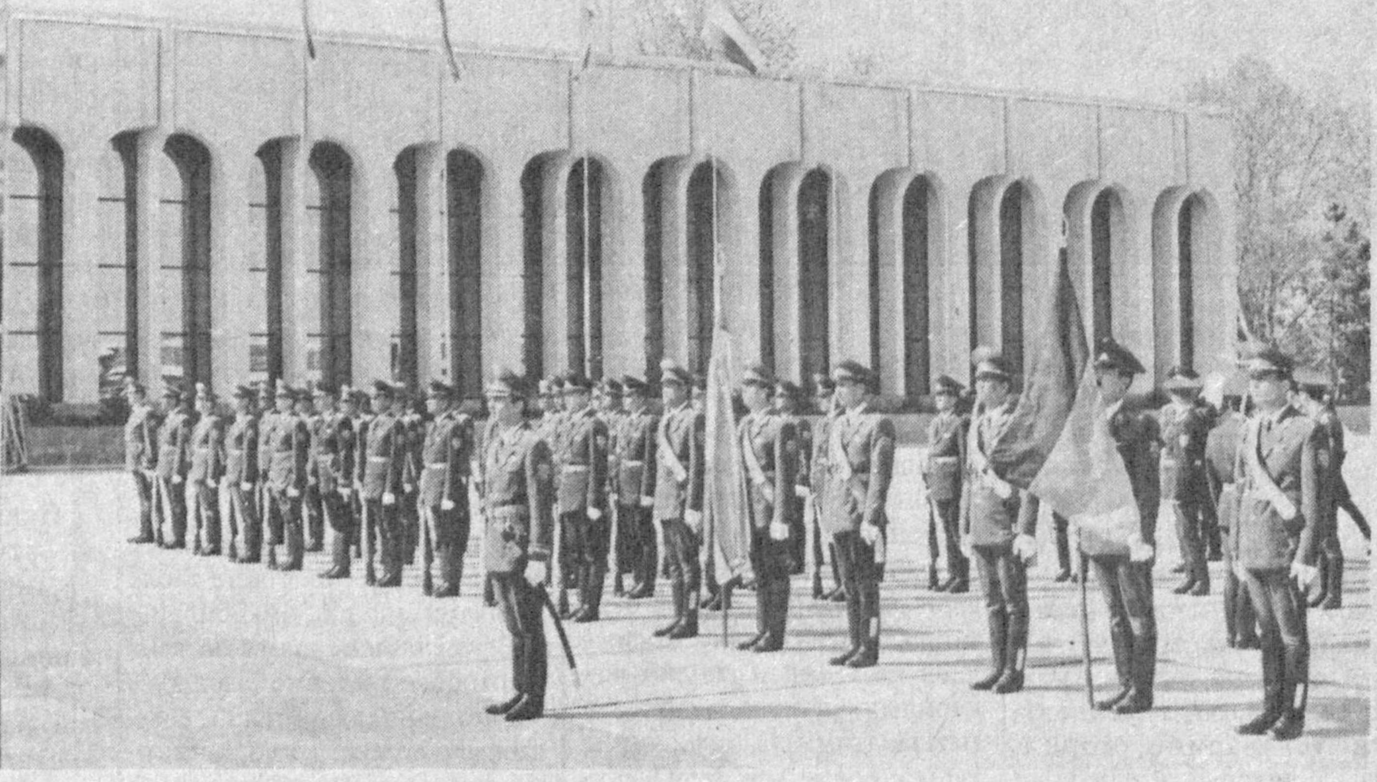

11 апрель куни Германия Федератив Республикаси Федерал Президенти Роман Герцог давлат ташрифи билан мамлакатимизга келди.

Бу ташриф Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон давлат делегациясининг 1993 йил апрелида Германияга қилган сафарига ўзига хос жавоб ташрифи экани, Боннда ўтган музокаралар якунида яратилган ўзаро муносабатлар ҳуқуқий асосларини янада кенгайтириш мақсадида амалга оширилаётгани билан аҳамиятлидир.

Ташриф чоғида имзоланган ҳужжатлар икки мамлакат ўртасида турли соҳаларда кенг ҳамкорлик йўлга қўйилишига имкон яратди. Мамлакатларимиз парламентлари, ташқи сиёсат маҳкамалари, ҳуқуқ тартибот органлари ўртасида ўрнатилган алоқалар фикримиз далилидир. Бундан ташқари, мамлакатимиз вилоятлари ҳам

бевосита иқтисодий хўжалик алоқаларини мустаҳкамлаш, Шарқий Германияда ўтказилаётган ислоҳотлар тажрибаларини ўрганиш мақсадида ГФР федерал ҳудудлари билан самарали ҳамкорлик қилмоқда.

Икки мамлакат халқаро ва минтақавий ташкилотлардаги биргаликдаги фаолиятларини мувофиқлаштирган ҳолда амалга оширмоқдалар. Германия минтақадаги обрўли давлат сифатида Ўзбекистоннинг Европа Иттифоқи мамлакатлари билан манфаатли алоқалар ўрнатишига кўмаклашаётир. Ўзбекистон эса, Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорлик ҳукм суришини таъмин этишда муҳим ўрин тутадиган мамлакат бўлиб, Германия Федератив Республикасининг Марказий Осиёга нисбатан янги ташқи сиёсати амалга оширилишида ҳамкор бўлаётир.

Германия Федерал Президентининг Ўзбекистонга ташрифи ана шу сабабли ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда.

Германия Федератив Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Федерал Президент Роман Герцог ва унинг рафиқасига Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов рафиқаси билан пешвоз чиқдилар. Миллий либосдаги қизлар юксак мартабали меҳмонларга Ўзбекистон заминининг анвойи гулларини ҳадя этди.

Президентлар Ислом Каримов ва Роман Герцог махсус шоҳсупага кўтарилди. Германия Федератив Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлат мадҳиялари янгради. Икки мамлакат Президентлари миллий гвардиячиларнинг фахрий қоровули сафи олдидан ўтдилар.

Аэропорт биносида меҳмонлар хорижий мамлакатларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари раҳбарлари билан саломлашди. Сўнгра президентларнинг расмий делегация аъзолари билан танишув маросими бўлди.

Шу ерда Президент Ислом Каримов ва Федерал Президент Роман Герцог қисқа муддат суҳбатлашдилар.

Германия Федератив Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлат байроқлари рамзи ўрнатилган автомашиналар карвони пойтахтимиздаги шеърият султони ва давлат арбоби Алишер Навоий номи берилган Миллий боғ томон йўл олди. Байрамона безатилган Тошкент кўчаларидаги халқлар дўстлигини улуғловчи, азиз меҳмонларни қутловчи ўзбек ва немис тилидаги битиклар шаҳар кўркига кўрк қўшган. Минглаб шаҳарликлар ва пойтахт меҳмонлари Роман Герцог ва у раҳбарлик қилаётган делегацияни олқишлади.

***

Германиялик мўътабар меҳмоннинг Ўзбекистонга ташриф дастури Алишер Навоий боғида, буюк бобокалонимиз ҳайкали пойига гуллар қўйиш билан бошланди.

Германия Федерал Президенти Роман Герцог Президент Ислом Каримов ҳамроҳлигида буюк шоирга ҳурмат ва эҳтиром бажо этди. Бу ерда тўпланган жамоатчилик вакиллари икки мамлакат раҳбарларига бўлажак музокараларда муваффақият тиладилар, дўстлик ришталари янада мустаҳкамланишига умид билдирдилар.

Пойтахтимизнинг Халқлар дўстлиги саройи мўътабар қадамжолардан бири бўлиб бормоқда. Исми-жисмига мос бу масканда Ўзбекистон халқи билан турли мамлакатлар халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ришталари боғланаётир. Президент Ислом Каримов меҳмонлар бир оз дам олганларидан сўнг Германия Федерал Президенти Роман Герцогни ушбу муҳташам сарой олдида қарши олди. Бу ерда икки давлат расмий делегациялари ўртасида кенгайтирилган таркибдаги музокаралар бошланди.

Музокараларда Ўзбекистон билан Германия ўртасида иқтисодий, сиёсий, маданий алоқаларни янада мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Расмий музокаралар ниҳоясида Ўзбекистон Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида муносабатлар асослари тўғрисидаги Қўшма баёнот, шунингдек, фуқароларнинг ўзаро эркин бориб-келдилари ҳамда Ўзбекистон Республикасидаги немис ҳарбийлари қабрлари тўғрисидаги ҳукуматлараро битимлар имзоланди. Бу ҳужжатларга Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А. Комилов ва Германия Федератив Республикаси давлат котиби, ташқи ишлар вазири ўринбосари Вернер Хойер имзо чекдилар.

Шундан сўнг Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Германия Федерал Президенти Роман Герцог журналистлар билан учрашиб, уларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов шу куни Германия Федерал Президенти Роман Герцог шарафига қабул маросими уюштирди.

(ЎзА).

Ф. ҚУРБОНБОЕВ, С. ЗУФАРОВ олган суратлар.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари!

Варшавага ташрифингиз чоғида Сиз бориб кўрган Шарқ клуби аъзолари номидан ва уларнинг топшириғига биноан ҳамда шахсан ўз номимдан, жаноб Президент, Сизни халқ Референдуми якунлари билан табриклашга рухсат этгайсиз.

Президент жаноблари, Референдум якунлари Ўзбекистон фуқаролари иродасининг ёркин ва ишонарли намоён бўлишидир. Сизга халқ бахт-саодати, мустақил давлатнинг гуллаб-яшнаши, янги бозор иқтисодиёти шароитида уни ривожлантиришнинг юксак мақсадларига эришиш, шунингдек дўст мамлакатлар, жумладан Польша Республикаси билан амалий муносабатларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш йўлидаги тарихий фаолиятингизда янги-янги ютуқлар тилайман.

Самимий ҳурмат билан,

А. БУДИМЭКО,
Шарқ клуби президенти.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ АБДУҒАНИЕВИЧ КАРИМОВГА

Ҳурматли Президент жаноблари!

Ўзбекистонда ўтказилган Референдум якунлари муносабати билан чин қалбимдан йўллаган самимий табригимни қабул қилгайсиз. Референдум якунлари Сизнинг обрў-эътиборингиз юксаклигидан, Сизга — ўзбек халқининг содиқ фарзанди, атоқли сиёсатчи ва давлат арбобига меҳр-муҳаббат ва чуқур ҳурматдан далолатдир. Халқ оммаси ўз фикрини билдириши Ўзбекистон Сизнинг раҳбарлигингизда мустақил мамлакатингизда яшаётган ҳар бир фуқаронинг орзу-умидларига мос келадиган йўлдан бораётганини кўрсатди. Сизнинг раҳбарлигингизда эришилган ютуқлар кучли Президент ҳокимияти кенг демократия ҳамда оқилона бошқариладиган бозор иқтисодиёти тамойиллари асосида ҳақиқий ўзгартишлари билан уйғунлашган Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнашига эришиш борасида эълон қилинган мақсадларга содиқ эканингизга кафолат бўлиб хизмат қилади.

Сизга узоқ умр ҳамда якдиллик билан Сизга юксак ишонч билдирган халқингиз бахт-саодати йўлида самарали меҳнат қилишингизни тилайман.

Самимий ҳурмат билан,

А. ВОЛЬСКИЙ,
Саноатчилар ва тадбиркорлар халқаро конгресси президенти.

• Шошилинч хабар

ЎЗБЕКИСТОН ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ БАЁНОТИ

Тожикистон-Афғонистон чегарасидаги вазият сўнгги кунларда яна кескин тус олди. Қуролли жангариларнинг Афғонистон ҳудудидан қилган ҳаракатлари натижасида Россия ва Қозоғистон ҳарбий хизматчилари орасида қурбонлар бор.

Ўзбекистон Республикаси тожик миллати ўртасидаги мулоқотни давом эттириш, миллий сулҳга эришиш ҳамда Тожикистонда мустаҳкам тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш йўлида анча куч-ғайрат сарфлади.

Президент Ислом Каримовнинг Тожикистон мухолифати раҳбарлари билан яқинда бўлиб ўтган учрашувида Тожикистон тушиб қолган оғир аҳволдан фақат сиёсий мулоқот йўли билан, ташқаридан бўладиган тазйиқларсиз, ўзаро муроса йўлларини излаш асосидагина чиқиш мумкинлиги таъкидланган эди. Ўзбекистон Республикаси Президенти мухолифатни мақсадга эришишнинг ҳарбий, жангарилик усулларидан воз кечишга чақириб, бу усуллар тожик миллатининг, Тожикистон халқининг манфаатларига мутлақо мос келмаслигини айтган эди.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги МДҲга аъзо бўлган давлатларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Европа хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти кўмагида тожик миллати ўртасидаги мулоқотни давом эттиришга қаратилган фаол саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаб, мухолифатни муаммони ҳал этишнинг ҳар қандай қуролли усулларидан тийилиб туришга чақиради ва бундай иғвогарлик тадбирларини қатъиян қоралайди.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 11 апрель.

РЕСПУБЛИКА ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1995 йил 11 апрель куни бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган ўн учта банки иштирок этди.

Сотув ҳажми 13,05 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 26,10 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 12 апрелдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади. *)

1 Австралия доллари	**19,28**	**10 Португалия эскудоси**	**1,77**
1 Австрия шиллинги	**2,64**	**1 Сингапур доллари**	**18,64**
1 Англия фунт стерлинги	**41,67**	**1000 Туркия лираси**	**0,61**
10 Бельгия франки	**9,05**	**1 Финляндия маркаси**	**6,07**
1 Голландия гульдени	**16,60**	**4 Франция франки**	**5,34**
10 Греция драхми	**1,15**	**1 Швеция кронаси**	**3,55**
1 Дания кронаси	**4,73**	**1 Швейцария франки**	**22,60**
1 АҚШ доллари	**26,10**	**1 ЭКЮ**	**34,26**
1 Миср фунти	**7,65**	**10 Япония иенаси**	**3,10**
1 Ирландия фунти	**41,98**	**1000 Россия рубли**	**5,30**
1 Исландия кронаси	**0,41**	**1 Эстония кронаси**	**2,33**
10 Испания песети	**2,09**	**1000 Украина карбованеци**	**0,20**
100 Италия лираси	**1,52**	**1 Латвия лати**	**51,48**
1 Канада доллари	**18,90**	**1 Литва лити**	**6,53**
1 Кувайт динори	**89,20**	**1 Қозоғистон тенгеси**	**0,42**
100 Ливан фунти	**1,60**	**1 Молдова лейи**	**5,87**
1 Германия маркаси	**18,59**	**1000 Беларусь рубли**	**2,27**
1 Норвегия кронаси	**4,15**		

Марказий банк 1995 йил 12 апрелдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси махсус пул алмаштириш пунктларида фойдаланиш учун нақд АҚШ долларининг қуйидаги тижорат қийматини белгилади:

— Сотиб олиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 26,10 сўм.

— Сотиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 26,10 сўм.

Хорижий валютани сотиш чоғида сўм билан восита ҳақи олинади.

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

«ТИББИЁТ ВА САЛОМАТЛИК — 95» КЎРГАЗМАСИ

«Ўзэкспомарказ» павильонида «Тиббиёт ва саломатлик—95» халқаро кўргазмаси очилди. Уч кун давом этадиган тиббиёт кўргазмасида 25 мамлакатнинг 100 дан зиёд компаниялари замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари, оптика ва мосламалар, янги дори-дармонларни намойиш этадилар.

Унда республикамизнинг турли вилоятларидан келган тиббиёт ходимлари, олимлар, хорижий фирмаларнинг вакиллари қатнашмоқда.

Бош вазир ўринбосари С. Саидқосимов кўргазма қатнашчиларини мазкур анжуман билан табриклаб, уларга тиббиёт соҳасида ҳамкорлик қилишларига муваффақият тилади.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЭКСПОРТ-ИМПОРТ ОПЕРАЦИЯЛАРИНИ ТАРТИБГА КЕЛТИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Шу нарса қайд этиб ўтилсинки, қабул қилинган қарорларга қарамай, ташқи иқтисодий фаолиятда турли баҳоналар билан бартер (мавоза) операциялари ҳамон амалга оширлаяпти, улар бўйича номутаносиб тарздаги айирбошлаш ҳоллари мавжуд бўлиб, солиқларнинг ўз вақтида ва тўла ҳажмда келиб тушиши ҳамда валюта даромадининг бир қисмини мажбурий равишда сотиш таъминланмаяпти. Шу муносабат билан:

1. Ўзбекистон Республикасининг Давлат солиқ қўмитаси (Гатаулин), Прокуратура (Мустафоев) 1994 йил ҳамда 1995 йилнинг биринчи чораги якунларига кўра ушбу масала бўйича ишларнинг аҳволини таҳлил этсинлар ва «Бартер» (мавоза) асосида амалга ошириладиган экспорт-импорт операцияларидаги бузғунчиликлар ва суиистеъмолларни бартараф этиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 9 июлдаги Фармонини бузганлик учун айбдорларни жавобгарликка тортиш ҳақида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсинлар.

2. Юқорида айтилган Фармоннинг 2-бандига қўшимча қилиб шу нарса белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг рухсати билан истисно тарзидагина бартер (мавоза) бўйича экспорт-импорт операцияларига йўл қўйилади.

3. Бартер операцияларини амалга ошириш чоғида солиқ солиш мақсадларида маҳсулот жўнатилган кунни маҳсулот (ишлар, хизматлар) реализация қилинган пайт деб ҳисоблансин.

4. Белгилаб қўйилсинки, барча экспорт ва бартер шартномалари, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида ва вакил қилинган банкларда қайд этилган шартномалар Ўзбекистон Республикаси давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланадиган тартибда Бош божхона бошқармасида ҳисобга олиниши лозим.

5. Валюта даромадининг бир қисмини мажбурий сотиш бўйича белгиланган тартиб бузилган ҳолларда солиқ органлари айбдорларга нисбатан Ўзбекистон Республикасининг қонунларида белгиланган тартиб ва миқдорларда молиявий жазо чоралари ҳамда маъмурий жарималарни қўлласинлар.

6. Экспорт-импорт операцияларини амалга оширишда белгиланган тартибга риоя этилиши учун шахсан жавобгар эканликлари тўғрисида давлат солиқ қўмитасининг, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг, вакил қилинган банкларнинг раҳбарлари огоҳлантирилсин.

7. Ушбу Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси зиммасига юклансин.

8. Фармон эълон қилинган кундан бошлаб кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 11 апрель

Ўзбекистон ривожланган мамлакатлар қаторидан ўзининг муносиб ўрнини эгаллаш мақсадида истиқлол сари ишонч билан, дадил одимламоқда. Ёш давлатимиз овози дунёнинг деярли ҳамма бурчакларида баланд янграётганлиги, иқтисодиётда эса ҳозирги вақтинчалик қийинчиликлар олдида эсанкираб қолмай, шарт-шароитларимизга мос тўғри йўл тутилаётганлиги шундан далолат беради.

Исмоил ЖЎРАБЕКОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари

ЭЛ-ЮРТНИНГ ТИНЧ-ТОТУВЛИГИ ВА ФАРОВОНЛИГИ ЙЎЛИДА

Бугунги кунда ҳаммамиз Президент раҳбарлигида Ўзбекистонда кенг миқёсда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг бевосита иштирокиси ва бу ислоҳотлар самараларининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Айниқса, мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикнинг барқарорлиги, республикамизда барча миллату элатларнинг ҳақ-ҳуқуқлари тенглиги таъминланганлиги кўпчиликка маъқул ва манзур бўлмоқда.

Эндиликда жаҳоннинг кўпчилик давлатлари Ўзбекистонимизни тан олди. Биз ўзлигимизни ҳам, дунёни ҳам таний бошладик. Шу тариқа мамлакатимизнинг халқаро майдондаги обрў-эътибори кундан-кунга ортиб бормоқда.

Шу йил, 23-24 февраль кунлари бўлиб ўтган Ўзбекистон Олий Мажлисининг биринчи сессияси якунлари республикамиз тараққиёт йўлидан комил ишонч билан бораётганини яна бир бор кўрсатди.

Янги парламентнинг ўзига хослиги унинг таркибида блок ва сиёсий фракциялар тузилганлиги бўлди. Бу янгилик мамлакатимизда демократик ислоҳотлар чинакамига жонланаётганлигидан далолатдир. Чунки Олий Мажлис сессиясида блок ва фракцияларнинг вакиллари бугунги сиёсатга ўз муносабатларини билдириб, асосий мақсадлари — халқимизнинг фаровонликка эришиши йўлидаги қийинчиликлар ва муаммоларни бартараф этишга хизмат қилишдан иборат эканлигини баён этдилар.

Ушбу сессияда Президентимиз «Ўзбекистоннинг сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари тўғрисида» маъруза қилди. Бу дастуриламал ҳужжатда республика сиёсий-ижтимоий ва иқтисодий истиқболининг концепцияси, фуқаролар ҳуқуқий жамиятини вужудга келтириш ва маънавий-ахлоқий қадриятларимизни тиклашнинг асосий негизи ифодалаб берилди. Бошқача айтганда, мамлакатимизда амалга ошириладиган ишларнинг асосий йўналишлари, келажак йўлимиз, вазифа ва режаларимиз аниқ-равшан белгилаб берилди.

Юртбошимиз парламентнинг ишида кўп партиявийлик тамойили жорий этилиши лозимлигини таъкидлаб ўтди. Зеро, етмиш йилдан кўпроқ вақт ичида қарамлик тузуми шароитида хатти-ҳаракатлари ва тафаккури чеклаб қўйилган аҳолининг дунёқараши ва тушунчаларини ўзгартириш ва, ниҳоят, уларни янги ғоялар, умуминсоний қадриятлар тамойиллари билан бойитиш муҳим аҳамиятга эга. Бинобарин, жамиятни такомиллаштиришда ҳурфикрлилик, қарашлар, тушунчалар, оқимлар, йўналишлар ранг-баранглиги муҳим мазмун касб этиши муқаррардир.

Парламентдаги ҳар бир партия фракцияси бошқалардан фарқ қиладиган ўз фаолият дастурига эга бўлиши лозимлиги, турли йўналишдаги блоклар, партиялар, республикада ислоҳотларнинг муваффақиятли амалга оширилишига, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ижобий ўзгаришларга қандай сиёсий-ташкилий усуллар билан кўмаклашишини аниқ ва равшан тасаввур этиши кераклиги алоҳида уқтирилди. Мамлакатнинг янги парламентида сиёсий муроса фаолиятнинг асосий қоидаси бўлмоғи керак. Фақат турли блок ва фракцияларнинг ғоя ва фикрлари кураши негизидагина халқимиз олдида турган энг муҳим вазифа ва муаммоларни ҳал этишнинг мақбул йўллари аниқланиши мумкин.

Сессияда сўзга чиққан депутатлар маърузанинг асосий қоидаларини якдиллик билан маъқулладилар ва бундан буён ҳам Ўзбекистоннинг ижтимоий-сиёсий ҳаётини тубдан ўзгартириш йўлидан боришга қатъий аҳд қилганликларини, амалга оширилаётган ислоҳотлар тақдири учун масъулиятни зиммаларига олишга тайёр эканликларини баён қилдилар. Шундай экан, биз, ҳаммамиз — барча раҳбар ходимлар, мутахассислар Президентимизнинг ана шу маърузасида баён этилган йўл-йўриқлар, фикр-мулоҳазаларни чуқур ўрганишимиз, уларни ҳаётга татбиқ қилиш мақсадида ўз шарт-шароитларимиздан келиб чиқиб, тегишли чора-тадбирларни ишлаб чиқишимиз ва амалга оширишимиз лозим. Айни пайтда улар ўзлари раҳбарлик қилаётган давлат бошқарув органлари, корхоналар, хўжаликлар, ташкилотлар, идоралар, меҳнат жамоалари фаолиятини ана шу қоидалар ва талаблар асосида ҳар томонлама таҳлил қилишлари, мавжуд қийинчиликларни тезроқ енгиш йўлларини қидириб топишлари шарт.

Шуни айтиш керакки, ҳозирги вақтда собиқ иттифоқ республикаларида бўлаётганидек, биз ҳам айрим иқтисодий қийинчиликларни бошимиздан кечирмоқдамиз. Айни вақтда бизда жаҳон талабларига мос келадиган ўзига хос иқтисодиётимизни яратишнинг аниқ йўллари ишлаб чиқилган ва у муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда. Буларнинг ҳаммаси мавжуд қийинчиликларни бартараф этишга, тадбиркорликни ривожлантириш, чет эл инвестицияларини жалб қилишга имкон бераётир.

Муҳими — иқтисодиётимизда ижобий ўзгаришлар кўзга яққол ташланмоқда. Масалан, бугунги кунда мамлакатимизда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик тадбирлари, хусусан, қурилиш ишларини олиб кўрайлик. Навоий вилоятида олтин ишлаб чиқарадиган «Зарафшон—Ньюмонт» қўшма корхонаси, фосфорит заводи, Андижон ва Хоразм вилоятларида Марказий Осиёда энг йирик автомобиль заводлари барпо этилмоқда. Бухоро вилоятининг Қоровулбозор қўрғонида 5,5 млн. тонна нефтни қайта ишлайдиган заводни, Қашқадарёда Кўкдумалоқ ва Наманганда Мингбулоқ нефть конларини тезроқ фойдаланишга топшириш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Муборак газни қайта ишлаш заводи, Янги Ангрен ва Толлимаржон ГРЭСларида эса янги қувватларни ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Деҳқончилик-саноат мажмуида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар ҳам ўз самарасини бераётир. Барча давлат хўжаликлари жамоа, ширкат хўжаликларига айлантирилди. 1517 та қорамолчилик фермаси меҳнат жамоаларига хусусий мулк қилиб берилди. Деҳқон (фермер) хўжаликлари сони эса 14800 тадан ошиб кетди. Буларнинг ҳаммаси иқтисодиёт тузилмасида ижобий ўзгаришлар бўлишига олиб келди. Оқибатда ўтган йили пировард истеъмолга тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш салмоғи 29 фоиздан 33 фоизгача ўсди. Четдан келтирилаётган дон, гўшт ва сут миқдори 1991 йилга нисбатан анча камайди. Республикамизда икки-уч йил ичида ғалла мустақиллигига тўла эришамиз.

Бундай ажойиб ютуқларни **Қорақалпоғистон Республикаси** ва вилоятлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Хусусан, бутун Ўзбекистонда бўлганидек, Қорақалпоғистон Республикаси халқ хўжалигининг барча соҳаларида чуқур ўзгаришлар содир бўлмоқда. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш асосида кўп укладли иқтисодиёт шаклланиб бормоқда. Биржалар, товарлар, меҳнат, қимматли қоғозлар бозори кун сайин кўпаймоқда.

Ислом Каримов Қорақалпоғистон Республикаси тўғрисида алоҳида ғамхўрлик кўрсатаётганлиги ҳаммамизга маълум. Кейинги пайтларда бу ерда бир қатор янги замонавий корхоналар барпо этилди. Бундан буён ҳам, ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай, Қорақалпоғистонда бунёдкорлик ишларини янада кенг миқёсда олиб бориш мўлжалланмоқда. Масалан, Вазирлар Маҳкамаси яқинда Кўнғирот сода заводи қурилиши тўғрисида қарор қабул қилди. Бу Марказий Осиёда энг йирик корхона бўлиб, унинг биринчи навбати ишга туширилса, йилига 190 минг тонна кальцийли сода ишлаб чиқарилади. Экологик шароитни яхшилаш, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш, шаҳар, овуллар ва қишлоқларни газлаштириш, уларни ободонлаштириш ишлари ҳам жадал давом эттирилади. Пировардида республикада мавжуд корхоналарнинг ярмидан кўпроғи давлат тасарруфидан чиқарилиб, ишлаб чиқарилган маҳсулот ва халқ хўжалигида иш билан банд бўлган ходимларнинг 40 фоизга яқини нодавлат секторнинг улушига тўғри келади. Шу мақсадда ўтган муддат давомида мулк шаклини ўзгартирган корхоналар, хўжаликлар, хусусийлаштирилган фирмаларда ички иқтисодий механизмларни такомиллаштириш, меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги усулларини жорий этиш, бошқарув аппаратларини қисқартириш бўйича ижобий ишлар рўёбга чиқарилди. Келгусида ҳам Қорақалпоғистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳтларнинг тезроқ самара бериши учун Ўзбекистон ҳукумати томонидан барча чора-тадбирлар кўрилади.

Хоразм вилоятида бозор муносабатларини шакллантириш, истеъмол бозорини тўлдиришга қаратилган аниқ ва режали дастурлар амалга оширилаётганлиги туфайли саноатда, қишлоқ хўжалигида, халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда.

Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш асосида бу ерда кўп укладли иқтисодиёт жадал суръатда шаклланмоқда. 1993—1994 йиллар давомида воҳада жами 2225 та корхона хусусийлаштирилди.

Вилоят ҳокимлиги халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган корхоналар сонини кескин кўпайтиришга, чет эл инвестицияларини жалб этган ҳолда харидоргир ва рақобатга чидамли маҳсулотлар тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқда. Масалан, Урганч ипакчилик фабрикасида вилюр-помбархат, Шовот туманида ўт олдиргич (зажигалка), Боғотда тиббиётда ишлатиладиган момиқ (вата) ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Умуман, 1994 йилда вилоят саноат корхоналарида таққосланган нархларда 545 миллион сўмлик, шу жумладан, 202 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Бу 1993 йилга нисбатан 58 фоиз кўпдир. Бунда давлат тасарруфида бўлмаган корхоналар салмоғи 36 фоизни ташкил этди, ёки олдинги йилга нисбатан беш марта кўпайди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми бир миллиард 250 миллион сўмликка етди. Ноозиқ-овқат моллар ишлаб чиқариш эса 9 фоизга ошди.

Вилоят қишлоқ хўжалиги мажмуида бултур 312 минг тонна пахта, 108 минг тонна шоли, 20 минг тонна буғдой, 30 минг тонна маккажўхори дони, шунингдек, 47 минг тоннага яқин сабзавот, 8 минг тонна картошка, 15 минг тонна полиз ва бошқа турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Чорвачилик учун белгиланган режалар бажарилиб, 12 минг тонна гўшт, 57 минг тонна сут, 92 миллион дона тухум тайёрланди.

Қўлга киритилаётган ана шу ютуқлар натижасида аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, уларни ижтимоий муҳофаза қилиш учун қулай шарт-шароитлар яратилмоқда. 1995 йилнинг 1 январигача вилоят аҳолисининг 82 фоизи газ билан таъминланди. 1994 йилнинг ўзида 206 км. «зангори олов» ва 155 км. ичимлик суви тармоқлари қурилиб, ишга туширилди. 240 минг квадрат метрлик турар жой эса фойдаланишга топширилди.

Бухоро вилоятида 1993-1994 йиллар давомида хусусийлаштирилиши лозим бўлган 5300 та иншоотдан 4200 таси ёки қарийб 80 фоизи мулк шаклини ўзгартирди. Корхоналарда эса халқ истеъмол моллари ва чет эл инвестициялари ёрдамида рақобатга чидамли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми тобора кўпаймоқда. Айниқса, Жанубий кореяликлар билан ҳамкорликда тайёрланаётган «Голдстар» русумли телевизорлар, болгарияликлар иштирокида ишлаб чиқарилаётган телефон аппаратлари, Греция билан ҳамкорликда қоракўл теридан тайёрланаётган бежирим кийимлар, италияликлар билан ҳамкорликда ишлаб чиқарилаётган қурилиш плиталари ва бошқа кўплаб маҳсулотлар жаҳон бозори талабларига жавоб бермоқда. Енгил саноат ходимлари томонидан ишлаб чиқарилаётган газламаларга эса мамлакатимизда ҳам, унинг ташқарисида ҳам талаб катта.

1994 йилда вилоят саноат корхоналарида бурноғи йилга нисбатан 10 фоиз ўсишга эришилди. Давлат тасарруфида бўлмаган корхоналарнинг ялпи маҳсулотдаги улуши 77 фоизни ташкил этди.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ўтган йилга таққослаганда 101 фоизга етди. «Барака — ҳаракатда-94» дастури асосида четдан кўплаб миқдорда шундай маҳсулотлар олиб келинди. Бу йил эса «Истеъмол бозорини тўлдириш-95" дастури изчил амалга оширилмоқда.

Вилоят қишлоқ хўжалигида эришилаётган муваффақиятлар ҳам қувончли. Бултур 359 минг тонна пахта, 56 минг тонна буғдой, шунингдек, 44 минг тоннага яқин сабзавот, 18 минг тонна узум, 3 минг тонна картошка, 38 минг тонна полиз ва бошқа турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. 14 минг тонна гўшт, 72 минг тонна сут ва 16 млн. дона тухум тайёрланди. Шуни алоҳида қайд қилиш лозимки, ўтган йили вилоят бўйича боғ ва токзорларнинг қарийб 50 фоизи асосий воситаларни сотиб олиш шарти билан аҳолига берилди.

Вилоятда Президентимизнинг аҳолини табиий газ ва ичимлик суви билан таъминлаш ҳақидаги Фамонини бажариш юзасидан кўплаб ишлар қилинди. 1995 йилнинг 1 январигача хонадонларнинг 64 фоизи газ, 44 фоизи сув билан таъминланди. 1994 йилнинг ўзида 599 км. табиий газ ва 134 км. ичимлик суви тармоқлари қурилиб, ишга туширилди. Бухоро-Дамхўжа сув узатгичи қурилиши ниҳоясига етгач, бу борадаги ишлар янада яхшиланди.

Шахсий уй-жойларни қуриш иши ҳам жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда. 1994 йилнинг ўзида 400 минг кв. метр турар жойнинг калити ўз соҳибларига топширилди. Бу бурноғи йилдагидан 7 фоиз кўпдир.

Бироқ, Бухоро асосан аграр вилоят эканлиги ҳисобга олинса, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасидаги ишларни талаб даражасида деб бўлмайди. Ҳозирги кунда мазкур ҳудудда пахтанинг қарийб 30 фоизи, қоракўл терининг 40 фоизи, жуннинг деярли ҳаммаси қайта ишланмаётганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Ваҳоланки, вилоятда бу борада ички имкониятлар етарли. Шунингдек, қишлоқ хўжалигида ҳосилдорлик, чорвачиликда эса маҳсулдорлик йилдан-йилга пасайиб кетаётганлиги ҳам ташвишланарли ҳолдир.

Навоий вилоятида 1993-1994 йиллар давомида жами 1500 та корхона ёки мулк шаклини ўзгартириш лозим бўлган корхоналарнинг 70 фоизга яқини хусусийлаштирилди. Мамлакатимиздаги йирик кимё корхоналаридан бири — «Электрокимё» заводи акционерлик жамиятига айлантирилди. Бугунги кунда вилоятда бутун республикада тайёрланаётган цемент маҳсулотининг асосий қисми, кўплаб миқдорда минерал ўғитлар ишлаб чиқарилмоқда. «Агама» ва «Зариспарк» қўшма корхоналарининг маҳсулоти эса республикамиз ташқарисида ҳам харидоргирлиги билан ажралиб турибди. Машҳур Нурота мармарининг сифати яхшиланиб, жаҳон бозори талаблари даражасига кўтариш юзасидан муайян ишлар қилинмоқда. Йирик саноат марказлари — Зарафшон ва Учқудуқ шаҳарларига эса табиий газ олиб келиш чоралари кўрилмоқда.

Ўтган йили вилоятда 597 млн. сўмлик халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилди. 203 км. табиий газ ва 85 км. ичимлик суви тармоқлари қурилиб, ишга туширилди. Натижада вилоят аҳолисининг 55 фоизи «зангори олов»дан баҳраманд бўлди, 67 фоизи эса ичимлик суви билан таъминланди.

Шу билан бирга, мулк шаклини ўзгартирган корхоналар, хўжаликлар, фермаларда ички иқтисодий ислоҳотларни такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш кўнгилдагидек эмас. Хусусийлаштириш жараёни суст кетмоқда, мулк эгасини топмаяпти, кадрларни танлаш ва тарбиялаш бўйича олиб борилаётган ишларни қониқарли деб бўлмайди. Бундай камчиликларни Президентимиз шу йилнинг бошида бўлган халқ депутатлари вилоят кенгаши сессиясидаги нутқида алоҳида таъкидлаб ўтган эди. Лекин амалда ўзгариш сезилмаётир.

Вилоятда кўпгина йирик корхоналар акционерлик жамиятларига ва мулкчиликнинг бошқа шаклларига айлантирилган бўлса-да, дуруст натижа бермаяпти. Шу йилнинг январь ойида акционерлик жамиятларида маҳсулот ишлаб чиқариш солиштирма нархларида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 65 фоизни ташкил этди, холос.

Саноат корхоналаридаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас. «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмасида бу кўрсаткич 68 фоизга, «Навоийцемент»да эса 73 фоизга тенг бўлди.

Самарқанд, Андижон, Наманган, Фарғона ва бошқа вилоятларда ҳам иқтисодий ислоҳотлар изчил амалга оширилаётганлиги барча соҳаларга ўз таъсирини ўтказмоқда. Хусусан, бу вилоятларда тадбиркорликни ривожлантириш, чет эл инвестицияларини жалб қилиш, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш бўйича яхши ишлар қилинмоқда.

Шу нуқтаи назардан қараганда, республика иқтисодиётида бозор муносабатларининг чуқурлашиб бораётгани кўриниб турибди. Бироқ ҳали ҳамма жойда мулк шаклини ўзгартириш, корхоналар, хўжаликлар, хусусийлаштирилган фермаларда ички иқтисодий ислоҳтларни такомиллаштириш ва меҳнатни ташкил этиш бўйича кўп ишлар қилиниши керак. Шундай экан, ҳар бир раҳбар, мутахассис, тадбиркор иқтисодий ислоҳотларнинг туб моҳиятини, ўзи бошқараётган корхонадаги ишнинг аҳволини ҳар томонлама таҳлил қилиб чиқиши, тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини ошириш йўлларини қидириб топиши лозим. Эндиликда ҳаммамиз мулкни ҳақиқий соҳиблари қўлига беришни тезлаштириш, тадбиркорлик учун кенг йўл очиш ва мулкдорда янги мулк эгаси ҳиссиётини шакллантириш тўғрисида жиддий ўйлашимиз зарур. Ҳар бир тармоқда, корхонада, хўжаликда устивор йўналишларни аниқ-равшан белгилаб олсаккина, жаҳон бозорида рақобатга бардош бера оладиган маҳсулотларни қандай ва нима ҳисобига ишлаб чиқариш мумкинлигини тўлиқ тасаввур этсаккина, мақсадга эриша оламиз. Аввало, ҳар бир шаҳар, туман ва қишлоқда ички бозорни энг зарур товарлар билан тўлдириш бўйича аниқ дастурларни ишлаб чиқиш даркор. Ҳозирги вақтда кундалик эҳтиёж учун зарур товарларни марказлаштирмаган тартибда четдан харид қилиш ҳажмларини кескин кўпайтириш орқали ички бозорни тўлдириш, аҳоли таъминотида узилишларга йўл қўймаслик юзасидан маҳаллий ҳокимликлар жиддий чора-тадбирлар кўришлари шарт.

Маълумки, 26 мартда мамлакатимизда Президент ваколатлари муддатини 1997 йилдан 2000 йилгача узайтириш бўйича умумхалқ Референдуми бўлиб ўтди. Ана шу муҳим сиёсий тадбирнинг аҳамияти ва моҳияти нимада?

Энг аввало, Референдум ўтказиш ташаббуси халқ томонидан сайланган ва ўз қарорида Конституцияга асосланган парламентдан чиқди. Шу сабабли, мазкур тадбирнинг қонунийлиги заррача ҳам шубҳа туғдирмайди.

Иккинчидан, ўз миллий давлатчилигини қураётган, ҳокимиятнинг сифат жиҳатидан янги сиёсий тузилмаларини барпо этаётган Ўзбекистон учун Президент билан парламент ваколатлари муддатидаги номутаносибликни бартараф этиш, ижроия ҳокимияти — ҳукумат, қонун чиқарувчи олий орган — парламент ва бутун халқ ҳаракатлари бирлигини таъминлаш ғоят муҳим эди. Ўтказилган Референдумнинг моҳиятига айни шу жиҳатдан қарамоқ керак.

Қолаверса, юқорида таъкидланганидек, биз ҳуқуқий, демократик давлат барпо этаямиз. Эркин жамият қураяпмиз. Бундай жамият фуқаролари эса оқу қорани ажрата оладиган, ўз ҳуқуқини танийдаиган, қисқача айтганда, сиёсий жиҳатдан саводли бўлмоғи тақозо этилади. Шу маънода, республика Референдумига тайёргарлик жараёни, унинг юксак уюшқоқлик билан ўтгани, ҳамюртларимизнинг овоз бериш участкаларига барвақт келиб, ўз фуқаролик ҳуқуқини амалга оширгани — буларнинг ҳаммаси халқимизнинг сиёсий онги юқори кўтарилганидан, ижтимоий фаоллиги ортганидан далолат беради.

Умумхалқ сўровининг яна бир аҳамияти шуки, у жамиятимизда босқичма-босқич амалга оширилаётган сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар борасидаги кўплаб саволларга жавоб берди. Президентимиз Ислом Каримов машваратларда, фаоллар ва меҳнаткашлар билан мулоқотларда «Ишлаб чиқариш, пахта ва ғалла етиштириш, бу — бўладиган ишлар. Лекин одамлар, халқ жамиятда рўй бераётган ўзгаришларни ҳис этаяптими? Улар мана шу ислоҳотлар нима учун қилинаяпти, унинг моҳияти нимада, шуни тушуниб етаяптими?» деган саволарни кўп такрорлайди. Референдум мазкур масалаларга ҳам муайян аниқлик киритди. Унга ҳозирлик кўриш жараёнида турли ёшдаги, ҳар хил касб эгалари бўлган юртдошларимиз изҳор этган фикрлар буни яққол кўрсатди. Айниқса, Референдумнинг узил-кесил якунлари халқимиз Ўзбекистон танлаган ўзига хос ва мос тараққиёт йўлига содиқ эканини, бу йўл охир-оқибатда ёруғ манзил — фаровон ва тўкин-сочин ҳаётга элтишига ишончи мустаҳкамлигини намоён қилди. Бу билан эса жонажон Ўзбекистонимизнинг янада иқтисодий бақувват, гўзал бўлиши, жаҳондаги энг мутараққий давлатлар қаторидан ўрин олиши учун хотиржам, самарали ишлашга қатъий бел боғлаганини яна бир карра эътироф этди.

• Акс-садо

«ОШНАНГ ОЛАҚАРҒА БЎЛСА»

(«Халқ сўзи», 8 апрель, 1995 йил) мақоласи юзасидан таҳририятга кўплаб хатлар келяпти. Биз қуйида уларнинг айримларини диққатингизга ҳавола этамиз.

ТУЗЛИҒИГА ТУПУРИШ ЭМАСМИ?

Тинчлик, осойишталик — улуғ неъмат. Унинг нима эканлигини, урушни кўрган, бошидан кечирган ёки қўшни юрт ва мамлакатларда рўй берган ва рўй бераётган биродаркушлик жангларининг жабрини тортган кишилардан сўраш керак. Ёки уни ҳис қилмоқ учун киши юрт, миллат қайғуси ва келажагини англамоғи даркор.

Шу йилнинг 8 апрелида эълон қилинган «Ошнанг олақарға бўлса..» сарлавҳали мақолани ўқиб, ушбу мулоҳазаларни ёзишга қарор қилдим.

Ўзбекистон ҳозир ўтиш даврини бошидан кечирмоқда. Бу давр ўз-ўзича кечмаслиги, у мамлакат ҳаёти ва келажагини белгилайдиган ҳал қилувчи восита эканлигини барча фуқароларимиз яхши билишади. Нафсиламрига ҳаммамизнинг ягона ниятимиз бўлган мамлакатимизни келажакда буюк давлатга айлантириш учун бизга айни пайтда тинчлик ва осойишталик зарур. Лекин бизни бир пайтлар ўзларини «ҳақиқий демократлар», «миллатпарварлар» деб санаган кишилар бугунги кунда ўз туғилган юртларида ҳатто қон тўкилишини исташаётгани ҳайратга солмоқда. Наҳотки улар куни кеча қўшни Тожикистонда биродаркушлик уруши туфайли не-не кўргиликлар содир бўлганлигидан бехабар бўлсалар. Киши агар ҳақиқий миллатпарвар бўлса, юрти, миллати бошига мушкуллик лар тушганида четда туриб, устидан мағзава сочмасдан, ҳамюртлари билан бир сафда елкама-елка туриб курашиши, халқнинг ташвиш ва қувончларига шерик бўлиши керак эмасми?

Эркчиларнинг бу қора иши ўз юртига, миллатига хиёнат қилиш, тузлиғига тупуриш билан баробардир.

Қодир МАВЛОНОВ.
Жиззах вилояти.

ҚИЛМИШИГА ЯРАША...

Мақола бирор газетхонни бефарқ қолдирмайди деб ўйлайман. У соф виждонли ҳар қандай кишини ўйлантирибгина қолмасдан, собиқ «Эрк» партиясининг раиси Мадаминов Салай (Муҳаммад Солиҳ)нинг қўпорувчиликдан иборат ғараз ишларига нафрат ҳам қўзғатади.

Шунингдек, ушбу мақола фуқароларимизни янада жипслашишга, мустақил давлатимизни ёмоҳ ниятли кимсалардан ҳимоя қилишга, амалга оширилаётган бунёдкорлик ишларимизни жадаллаштиришга, Ватанимиз кучқудратини оширишга, ўзимизни эса алдовларга, тухматларга ишонмасликка чорлайди. Шу заминда туғилиб, тарбия топиб, бир ҳаводан нафас олиб, Ўзбекистон фуқаросиман деб юрган ҳар бир киши бундай аламзада кимсаларни ватандош, юртдош дейишга тили бормайди.

Мурод Жўраев, Эркин Ашуров, Шавкат Холбоев, Неъмат Аҳмедов ва бошқалар Ўзбекистон Республикасига қарши алоҳида хавфли жиноятлар содир этишга яқиндан кўмак бериш мақсадида бўлганлар. Салайнинг бу «малай»лари одил суд олдида қилмишига яраша жазосини олишди.

Мустақил Ўзбекистонимиз кундан-кунга гуллаб яшнамоқда. Улкан ишларимизни юртдошларимиз билан бир қаторда ўзга давлат фуқаролари ва раҳбарлари ҳам тўлиқ маъқулламоқдалар. Бизнинг вазифамиз, нафақат истиқлолни мустаҳкамлаш, балки уни ҳимоя қилиш ҳамдир.

Муҳаммадали ТОШТЕМИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасининг бўлим прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси.

Ғаллаорол туманидаги «Кўкдумалоқ» жамоа хўжалиги чорвадорлари бу йил қўзилатиш мавсумини муваффақиятли якунлаб шу соҳа бўйича вилоятда етакчилик қилдилар.

Бу ютуқларга эришишда хўжаликнинг 3-бўлими чўпонларига бошчилик қилаётган Ашур Тоғаевнинг ҳам муносиб улуши бор. Унинг қарамоғида 3,5 минг бош совлиқ бўлиб, ҳар бош совлиқдан биттадан қўзи олишга муваффақ бўлди.

СУРАТДА: Ашур Тоғаев.

Н. АЛМУРОДОВ тасвирга олган.

• *Ўзбек ва немис ишбилармонлари тарихидан*

АСР СИНОВИДАН ЎТГАН ҲАМКОРЛИК

Юртбошимиз Ислом Каримов 1993 йил Германияга қилган расмий сафар чоғида, немис ишбилармонлари билан учрашувда: «Шуни мамнуният ва фахр билан айтишим керакки, Ўзбекистон билан Германия ўртасида иқтисодий ва савдо алоқалари асримизнинг бошида ҳам бўлган», деб алоҳида таъкидлаган эдилар.

Тошкент шаҳри, дарҳақиқат, асримизнинг бошларида Туркистон ўлкасининг маъмурий-сиёсий марказига айланган эди.

Тарихнинг шоҳидлик беришича, ўша пайтда Кавказ ва Оренбургдан Тошкентга темир йўл қатнови йўлга қўйилган. Бу эса иқтисодий, савдо алоқаларининг ривожига кенг йўл очарди.

XX асрнинг дастлабки ўн беш йилида Тошкент, умуман Туркистон ўлкаси ўша давр техник ва иқтисодий ривожланишида муайян босқичга қадам қўяди. Давр тақозасига кўра юртимизда ҳиссадорлик жамиятлари тузилди, пахтани қайта ишлаш корхоналари қурилди, таниқли хорижий фирмаларнинг ваколатхоналари очилди.

Ана шундай тараққиёт қалдирғочларидан бири «Эмиль Циндель» Москва-немис ҳиссадорлик жамияти эди. Бу ташкилот Туркистонда машҳур «Зингер» фирмасининг тикув машиналари, сепараторлари, шунингдек, Германияда ўзбек пахтасидан тайёрланган газмолларнинг реклама ва савдоси билан шуғулланарди. Буни ҳикоямиз қаҳрамони — фирманинг Тошкентдаги вакили С. Қосимовга берилган ўша даврдаги ваколатномадан ҳам билса бўлади:

«Саидакбар жаноби олийларига

...сизга қуйидаги ҳуқуқлар берилади:

— маъмурият йиғилишларида, танловлар ҳамда кредиторларга берилган барча ҳуқуқларга эга ҳолда кредиторларнинг умумий мажлисларида иштирок этиш;

— фирма номидан жаҳон муассасалари, тижорат судларида даъвогар, жавобгар, айбловчи бўлиб иштирок этиш;

— даъво қилиш, зарарни ундиришни сўраш;

— чиқарилган қарор ва ҳукмлар юзасидан фикр билдириш, шахсий, аппеляция ва кассация аризалари бериш ҳамда қонуний кучга кирган қарорларни бекор қилиш юзасидан Жаҳон съездлари, суд палаталари ва ҳукмрон Сенат департаментларига мурожаат қилиш;

— фирма қарздорларини шахсан қўлга туширишда иштирок этиш ва уларнинг қарз тўлашга қодир эмасликларини эълон қилиш...»

Хўш, С. Қосимов ким? Нега у Германия фирмасига ишончли вакил сифатида хизмат қилган?

Бу саволларга табиийки ўша даврдаги тарихий ҳужжатлардан жавоб топиш мумкин.

Акбар отадан ёш етим қолди. Тирикчилик оғир, кун ўтказиш мушкул бир пайтлар. Онаси бечора ўзини ва ўғлининг қорнини тўйғазиш мақсадида трамвайнинг ўтмишдоши бўлган конька қуриш учун Тошкентга келган немис инженерининг уйида чўрилик қиларди. Боласини уйда ёлғиз қолдиришга кўнгли бўлмай, уни ўзи билан етаклаб ишга олиб борарди. Онасига ул-бул юмушда қарашган бўларди-ю, Акбарнинг асосий вақти уй соҳибаси Маргарита хоним билан ўтарди. Хоним ҳам эрмак топилганидан хурсанд. Гўдакни ким ҳам суймайди, дейсиз. Қорамағиздан келган, кулча юзли, дўмбоққина Акбар ҳам кампирга осонгина кўника қолди. Йиллар бир-бирини қувиб ўтаверди. Зийрак, зеҳнли Акбар Маргарита хонимдан немис тилини ўрганиб олди.

12-13 ёшларида Акбарнинг бошига яна мусибат тушди: онадан ҳам ажралиб қолган ўспирин ҳар кимнинг эшигига бош суқиб кўрди. Тақдир тақозоси билан ўша пайтда Туркистонда машҳур бўлган Усмонхўжабой хонадонида муқим қолиб кетди. Уй юмушларидан ташқари, аравакашлик ҳам қилар, ҳар куни бойнинг ўғлини ўша пайтда янги очилган рус-тузем мактабига олиб бориб-олиб келар эди.

Бир куни ғалати иш бўлди. Муаллим дарс пайтида ўртага бир савол ташлайди-ю ҳадеганда жавобдан дарак бўлавермайди. Муаллимнинг хуноби ошади. Табиатан ҳар нарсага қизиқувчи Акбар кўпинча эшик ортида дарсга қулоқ тутиб ўтирарди. Шу боис кундан-кунга унинг билими ва дунёқараши ўзгариб борарди. Муаллимнинг саволига у беихтиёр жавоб айтиб юборади. Пашша учса билингудек дарсхонада унинг жавоби ўқитувчининг қулоғига элас-элас киргандек бўлади. Фиғони ошиб турган домла ким жавоб айтганини ва қайтаришни талаб қилади. Дарсхонада ўтирганлардан садо чиқмайди. Кимдир жавоб ташқаридан келганини айтиб қўяди. Муаллим шоша-пиша ташқарига қарайди, унинг кўзи мўлтираб ўтирган Акбарга тушади: «Тирранча, дарсга аралашишга қандай ҳаддинг сиғди?!» дея у аравакашни койийди.

Бу гап мактаб директорининг ҳам қулоғига етиб боради. Директор муаллимга танбеҳ беради.

— Бундай иқтидорли болаларни тарбияга олиш, билим бериш зарур!

— Энди, дуч келган ялангоёқни ўқишга олаверсак, қандай бўларкин... — дейди муаллим чайналиб.

— Болани менинг ҳузуримга олиб киринг! — дейди директор гапни шартта бўлиб.

Акбарнинг қобилияти, билимга чанқоқлиги директорга маъқул тушади ва бой билан келишган ҳолда у ўқишга қабул қилинади. Акбар ўзидан ёши кичик бойваччалар билан ёнма-ён ўқиш имконига эга бўлади. Сабоқдан бўш пайтларида эса бойнинг эшигида хизматни давом эттираверади. Усмонхўжабой немислар билан ҳамкорликни йўлга қўйган дастлабки бойлардан ҳисобланади. Етиштирган пахтасини Германияга етказиб, у ердан эҳтиёжига яраша турли буюмлар келтириб сотиш, Туркистон бозорларини молга тўлдириш билан шуғулланарди.

Немис ишбилармонлари ҳамкорликни янада кучайтириш ниятида Туркистонга ташриф буюришади. Усмонхўжабой Акбарга меҳмонларни Сариёғочга олиб бориб меҳмон қилдириб келишни топширади, Аравани чанг йўлларга солмасдан равонроқ йўлдан олиб боришни тайинлайди. Акбар отга миниб олдинда йўлбошчи бўлиб, арава эса кейинда борарди. Манзилга яқинлашиб қолганда Акбар аравакашга йўлни кўрсатиб, ўзи тахминан тўрт метрлар келадиган катта ариқ устига от солади. Мақсад — олдинроқ бориб, меҳмонлар келаётгани тўғрисида мезбонларга дарак бериш эди.

Меҳмонлар манзилга етиб келишгач, Акбарнинг бояги ишини эслашади. Хизмат қилиб юрган Акбар беихтиёр уларнинг гапини эшитиб қолади. Меҳмонларнинг биринчиси:

— Бой айтган йигит шу бўлмасин тағин, — деса, иккинчиси: — Жуда ёш-ку, унинг устига оддий қарол немис ва рус тилларини қайдан билсин, — дейди. Шунда Акбар немисчалаб: — Хўжайин айтган одам мен бўламан, — деб жавоб беради.

Икки немис бир-бирига тикилганча, ҳайрон бўлиб қоладилар. Бироздан кейин ўзларига келиб. Акбарни гапга соладилар.

Маълум бўлишича, бой немислар билан савдо алоқаларини йўлга қўйиш бўйича шартнома имзоламоқчи экан. Олмонияликлар бир талаб қўядилар: эпчил, миллатидан қатъий назар, немис тилида сўзлаша оладиган бир-икки йигит бўлса, ишлар юришиб кетаверади. Шунда бой ўз қўлида ишлайдиган, немис ва рус тилларида бемалол сўзлаша оладиган ўзбек йигити борлигини маълум қилади. Меҳмонлар Сариёғочга бориб келгач, йигитни уларга таништиришни айтади.

Тошкентга қайтгач, немислар бой билан гаплашиб, Акбар уларга маъқул тушгани, уни ишга олишга тайёр эканликларини билдирадилар. Фикр бир жойдан чиққани учун ҳар икки томон мамнун бўлади. Пайтдан фойдаланган бой бўш келмай уларга шарт қўяди: — Акбар тилмоч, воситачи бўлиш билан бирга, сизларнинг бу ердаги вакилингиз, менинг иш бошқарувчим бўлиб қолади, — дейди.

Акбарнинг вафодорлиги, садоқат ва чўрткесарлигини кўрган немисларнинг унга нисбатан ҳурматлари яна ошади. Аслида немис халқининг табиати ҳам шундай: уддабурон, меҳнаткаш, айтган сўзининг устидан чиқадиган, бир сўзли, дангалчи. Шу боис бундай фазилатли йигитнинг уларга маъқул тушиши бежиз эмас эди.

Акбар қисқа муддат немисларнинг ишончли вакили сифатида фаолият кўрсатади. Унга юқорида зикр этилган ваколатлар берилади.

Бир минг тўққиз юз ўн учинчи йилнинг бошида «Эмиль Циндель» ўз фаолиятини кенгайтириб, маҳсулотларини Шарқий Туркистон ва Хитойга олиб бориб сотишни режалайди. Ва бу катта карвонга бошчилик қилиш Акбарга топширилади. Қийин, хавф-хатардан холи бўлмаган экспедицияга етакчилик Акбарга топширилишининг ўзи унга билдирилган катта ишонч эди.

Акбар табиатан меҳнатсевар, тиришқоқ, синчков, янгилик шайдоси эди. Германиядан келтирилаётган ускуналарни хоҳ у тикув машинаси бўлсин, хоҳ сепаратор бўлсин аввал ўзи ишлатиб кўрарди. Меҳнатининг натижасини кўриб, завқи-шавқи янада ортар, атрофдагилар ҳам техниканинг бу мўъжизасидан воқиф ва баҳраманд бўлишларини истар эди. Шу боис ўзи бош бўлиб, кичик-кичик тикув цехлари ташкил қилади.

... Карвон Ўшдан ўтгандан кейин қароқчиларга дуч келади. Уларга табиийки темир-терсак эмас, бойлик керак. Қароқчилар бутун карвонни ағдар-тўнтар қилиб, бойлик ахтаришади. Лекин Худди ана шу темирлардан бойлик яратиш мумкинлигини тасаввурларига ҳам келтирмайди. Иш охири калтаклаш-хўрлашга етганда, Акбар, мана, бойлик, мана, овқат, деб сепараторни ишлатиб, қаймоқ олиб беради, икки метр газмолдан бежирим чопон тикади. Акбарнинг эпчил ҳаракати, мўъжиза машиналарни моҳирона ишлатишини кўриб, қойил қолган қароқчибоши сафарнинг бехатар ўтиши учун уларни Қашқаргача кузатиб боради.

Шарқий Туркистондан Хитойга қадар бир қадам эмасми, Акбарнинг «Зингер» машиналарининг довруғи у томонларга ҳам етиб боради. Акбар Хитойда бўлиб, ана шу машиналарни сотиш бўйича кўплаб шартномалар имзолайди.

Туркистонни саноати ривожланган, бой-бадавлат ўлкага айлантириш орзуси Акбар Қосимов сингари ёш, миллий тадбиркорлар, ишбилармон ва савдогарларнинг эзгу орзуси эди. Шу боис улар дадиллик ва қатъият билан жаҳон бозорига чиқа бошлаган илғор мамлакатлар билан истиқболли ҳамкорлик ришталарини ўрнатишга киришадилар. Одамлар эмин-эркин, ҳеч кимга қарам бўлмай, тўқ-фаравон яшашлари, мустамлака занжирини узиб ташлаш учун Туркистон ўлкасида иқтисодий тараққиётга эришиш ғояси юзлаб ўзбек ишбилармонларига куч-қувват бағишларди.

Афсуски, биринчи жаҳон уруши бошланиб, Акбар ва акбарларнинг орзуси амалга ошмай қолди. Қизил инқилоб эса бундай интилишларни кунпая-кун қилиб ташлади. Мана, бугун ўша акбарларнинг орзулари рўёбга чиқмоқда, узилган ҳамкорлик ришталари қайта тикланяпти, янада ривожланмоқда.

Ўзбекистон Давлат Марказий ҳужжатгоҳида сақланаётган сарғайиб кетган қоғозлар тахламини варақлар эканмиз, яна ва яна «Эмиль Циндель» фирмаси фаолияти тўғрисидаги ҳужжатлар эътиборимизни тортарди. Бу фирма ҳақидаги дастлабки маълумотлар 1901 йилга тўғри келади. Ўша йилнинг 15 сентябридаги бир ҳужжатда Самарқанд шаҳри марказидан 78,8 квадрат сажен ерни 24 йилга ижарага олиш жараёни акс эттирилган. Ижарачи Шокиржон Ниёзов билан олиб борилган музокаралар натижасига кўра, немис ишбилармонлари кимошди савдосига қатнашиб, шаҳарда савдо дўкони қуриш учун ер олишга муваффақ бўлганлар. Бу бир томондан ўша даврда ҳам кимошди савдолари ўтказилганлиги, ерлар сотилиб, ижарага берилганлиги тўғрисида маълумот берса, бошқа томондан, хорижлик тадбиркорларнинг ўлкамизга қизиқишлари нақадар катта бўлганлигининг ёрқин далилидир.

Тошкентда эса Романовский ва Духовский кўчаларида «Эмиль Циндель»нинг кейинчалик ҳужжатларда «Зингер компанияси» деб юритилган дўконлари бўлган. Ушбу дўконларда «Зингер» машиналари билан бирга эҳтиёт қисмлар, иплар сотилган, шунингдек, дастгоҳларга жорий техник хизматлар кўрсатилган. Биргина 1915 йилнинг ўзида 1103 дона тикув дастгоҳи сотилгани ҳақида ҳужжатлар сақланган. Бу дастгоҳлар ўша пайтларда фаолият кўрсатган. Ҳарбий ва Савдо уйлари, «Луи Зальма» фабрикаси ҳамда шу фабрикада ишловчи шахсларга сотилган. Бундан ташқари, ҳарбий госпиталь, А. Н. Куропаткин номидаги этикдўзлик устахонаси, аёллар гимназияси, «Ёрдам» жамиятлари ҳам бу машиналарни харид қилиб, улардан фойдаланганлар. Машиналарда оддий кийим-кечаклардан ташқари, Ҳарбий губернаторнинг буюртмалари ҳам бажарилган. Хусусан, улар ёрдамида кийим-бош, этиклар билан бир қаторда, брезент, резина, чарм, жундан турли буюмлар тайёрлаш, палатка, парус, қоплар, противогаз, патронлар учун ғилофлар тикиш йўлга қўйилган.

Ҳатто «Зингер» фирмасида хизмат қилувчи, бу машинани ишлатувчилар харбий хизматдан, мардикорликка олишдан озод этилганлар. Бу ҳақда Москва шаҳар эски майдон 8-уйда жойлашган «Зингер компанияси» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раҳбарлари номидан Тошкентга 1926 йил 9 ноябрь куни келгани ҳақида матбуотда гап боради.

Юқорида асримиз бошларида Туркистон ҳудудида бир қанча немис фирмалари фаолият кўрсатган, деб айтдик. Ана шундай йирик немис фирмаларидан яна бири «Гергардь ва Гей» ҳиссадорлик жамиятидир. Бу фирма кейинчалик «Гергардь ва Гей рус транспорт жамияти»га айлантирилган. Фирманинг Туркистон ўлкасидаги Тошкент, Қўқон, Андижон, Янги ва Эски Бухоро, Янги Чоржуй, Марвь, Самарқанд, Асхабод, Янги Урганч шаҳарларида идоралари жойлашган бўлиб, асосан момиқ, жун, тери, чарм, тухум, ёғ-мой, беда уруғи сотиб олиш билан шуғулланган.

Яқинда Тошкентда Германиянинг жаҳонга машҳур «Сименс» ҳиссадорлик жамиятининг ваколатхонаси очилди. 1847 йилдан бери фаолият кўрсатиб келаётган бу фирма 1890 йилда Тошкентга ўз вакилларини юборишга муваффақ бўлган. Эътиборга сазовор жиҳати шуки, 1904 йилда «Сименс» техникаси ёрдамида Тошкент ва бошқа шаҳарларда телефон алоқаси йўлга қўйилган.

Норасмий маълумотларга кўра, асримизнинг 10-20-йилларида «Мерседес-Бенц» машиналари пойтахтимиз кўчаларини чангитиб юрган. Бу эса немисларнинг Туркистон бозорига бўлган интилишлари азалий эканлигини ифода этади. Бугун эса жаҳонга машҳур «Мерседес-Бенц» заводининг корхонаси мустақил Ўзбекистонимизда фаолият кўрсатмоқда. Бундан ташқари, Германиянинг «Хёхст», «Сименс», «Люфтганза» сингари йирик компаниялари ва бошқа кўплаб катта-кичик фирмалари, «Дойче Банк» «Берлинер Банк» каби халқаро банклари, фондларининг ваколатхоналари муваффақиятли иш олиб бормоқда.

Шу кунларда ўзбек ва немис ишбилармонларининг аср бошидаги ҳамкорлик тарихига бағишланган «Акбарнинг саргузаштлари» номли бадиий фильмни суратга олиш режалаштирилган. Фильмни яратишда Ўзбекистон томонидан «Жасур» ўзбек-америка қўшма корхонаси қошидаги «Аброрфильм» ижодий уюшмаси, Германия томонидан Мюхен шаҳридаги «Телелюксфильм» компаниялари ҳамкорлик қилишади. Шартномага кўра, сарф-харажатларнинг етмиш фоизини немис ижодкорлари ўз зиммаларига оладилар, қолган қисми эса ўзбек кино усталари ҳисобидан суратга олинади.

Яна бир эътиборга молик нарса шундаки, фильмга таниқли кино-санъаткор Аброр Қосимов режиссёр этиб белгиланган. Аброр ака айни кунларда падари бузрукворининг тақдири ҳақида ҳикоя қилувчи бу асарга ҳаяжон ва завқ-шавқ билан тайёргарлик кўрмоқда. Бизга маълум бўлишича, «Мерседес-Бенц» компаниясининг Тошкентдаги ваколатхонаси раҳбарлари бу тарихий фильмни суратга олишда кўмаклашишларини билдирганлар. Демак, йигирманчи асрнинг бошида боғланган дўстлик ришталари йигирма биринчи аср бўсағасида ҳам янги-янги соҳаларда давом этмоқда.

Аброр ҒУЛОМОВ.

ЖАҲОНГИР ЎТГАН ЙЎЛЛАРДА

Буюк бобоколонимиз, жаҳонгир Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб жумҳуриятимизда жуда кўплаб хайрли ишлар амалга оширилди ва оширилмоқда. Ана шундай савобли ишлардан бири Фарғона водийси йўналиши бўйича жаҳонгир бобомизнинг табаррук қадамжоларига уюштирилган илмий-амалий экспедициядир. Ўз сафига 22 кишини бирлаштирган мазкур экспедицияда йирик тарихчи олимлар, матншунослар, адабиётшунослар, журналист ва санъаткорлар бор. Экспедиция аъзолари водийдаги ўқув юртлари, лицейлар, ишлаб чиқариш корхоналари, жамоа хўжаликларида бўлишиб, фойдали учрашувлар ўтказишмоқда.

Жаҳонгир Амир Темур ва у кишининг авлод-аждодлари тарихини ўрганишда, қадимий қўлёзмалар, тошбосма асарларни топишда халқимиз экспедицияга бажонидил кўмаклашмоқда. Оқибатда катта илмий-бадиий аҳамиятга молик асарлар топилиб, халқ мулкига айлантирилмоқда.

— Ўзганда бўлганимизда бир қувончли воқеанинг гувоҳи бўлдик, — дейди таниқли олим, филология фанлари номзоди, доцент Хайдарали Узоқов. — Бу ерда XI асрда яшаб, ижод этган буюк аллома Бурҳоним қабрини зиёрат этдик. Ана шу зиёрат асносида 1329 йилда Арабистонда кўчирилган, оғирлиги 65 килограмм, эни 80 сантиметр, бўйи 1 метр бўлган ягона нусҳадаги Қуръони Карим қўлёзмаси топилди. Тўрт авлод томонидан асраб-авайлаб сақлаб келинган бу муқаддас китобни бизга буюк миллатпарвар инсон, улуғ саркарда ва аллома Алихонтўра Соғунийнинг жиянлари бўлмиш Эшонхон ака тақдим этдилар. 67 ёшли Эшонхон аканинг айтишларича, бу ноёб қўлёзма нусхасини ҳатто ер остига кўмиб сақлашга ҳам мажбур бўлинган.

— Фарғона водийси халқининг меҳмондўстлигига, одамларининг самимийлигига яна бир бор амин бўлдик, — деди биз билан суҳбатда экспедиция бошлиғи, режиссёр Фахриддинхўжа Ашрафхўжаев. — Қаерга борсак, қучоқ очиб кутиб олишяпти, зарур шароитларни яратиб беришмоқда.

Экспедиция аъзоларининг илмий изланишлари тобора самарали бўлаётир. Косонсой туманида Амир Темур қадами етган табаррук жойлар аниқланиб, илмий жиҳатдан ўрганилди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: — Экспедиция аъзолари барчамизни буюк жаҳонгир бобомиз руҳлари қўлланишини тилаб дуои фотиҳа қилишаётир. Косонсой туманида жойлашган улуғ жаҳонгир Амир Темур қадами етган Муг тепалиги ёнида.

Муаллиф олган суратлар.

• *Биротаям танқид натижасиз қолмайди*

«ҲАТТО БОЛАЛАРИМИЗ ҲАМ ДАРС ТАЙЁРЛАЙ ОЛМАЯПТИ»

(«Халқ сўзи», 1995 йил, 1 февраль)

Мазкур сарлавҳа остида берилган мақолада Бўстонлиқ туманидаги Озодбош посёлкаси Худойберганов-2 кўчасидаги уйларда тез-тез электр токи ўчиб туриши, кучланишнинг камлигидан чироқлар хиралашиб, болалар дарс тайёрлай олмаётганлиги танқид қилинган эди.

Мақолада келтирилган фактларни текшириб ҳал қилиш учун «Бўстонлиқ» туман электр тармоқлари корхонасига юборилганди. Яқинда корхона бошлиғи Т. ОРИПОВдан қуйидаги мактубни олдик.

Мақоладаги фактлар Бўстонлиқ туман электр тармоқлари корхонаси ходимлари томонидан жойида текшириб кўрилди. Уйларда электр қуввати ўлчанганда у кундуз кунлари 220-225, кечқурунлари 180-190 вольт бўлиши аниқланди. Бунинг сабаби кўплаб одамлар кечқурунлари қўлбола иситгич ва бошқа асбоблардан фойдаланишади. Натижада кучланиш камайиб кетмоқда.

Шунга қарамай Худойберганов-2 кўчаси аҳолиси электр таъминотини яхшилаш мақсадида электр тармоқларини таъмирлаш корхона иш режасига киритилди. Таъмирлаш ишлари шу йилнинг учинчи чорагида амалга оширилади.

ТАҲРИРИЯТДАН: Кўриниб турибдики, маҳалла фаолларининг ҳаракати, редакциянинг аралашуви билан одамларнинг анчадан бери қийнаб келаётган масала ҳал этиладиган бўлибди. Бу яхши албатта. Лекин бу йилги қишда ҳам электр таъминотида узилишлар бўлиши, қувват тушиб кетиб, чироқлар милтиллаб қолишига кафолат йўқ.

Сабаби айрим одамлар жуда катта меҳнат, маблағ эвазига келаётган электр энергиясидан тежаб-тергаб, қонуний равишда фойдаланишларига ишониб бўлмайди. Чунки, қўлбола иситгичлар ва бошқа асбоблар электр тармоғини тезда ишдан чиқариши мумкин. Бирники мингта, мингники туманга деганларидек, бир одамнинг номақбул иши бутун бошли қишлоқни ноқулай аҳволга солиб қўяди.

Буни Бўстонлиқ электр тармоқлари корхонаси ходимлари томонидан тузилган далолатномаларни мисол қилиб келтириш мумкин. Хусусан текшириш пайтида Гулзира Саметова қуввати 2 киловатт бўлган қўлбола иситкичдан ноқонуний фойдаланаётганлиги аниқланган. Шунингдек, фуқаро Анвар Саитов ҳам счетчикдан ташқари улаб олган симга қўлбола иситкич қўйиб фойдаланган. Ана шундай нопок кимсалар эвазига аҳоли нурсиз қолган. Кечалари телевизор кўролмай, радио эшитолмай қийналган.

Давлат идоралари ишидаги камчилик ва нуқсонлар ҳақида ўз вақтида тегишли жойларга хабар берилгани яхши албатта. Аммо маҳалладаги, кўчадаги, уйдаги қонунбузарларни инсофга чақириб қўйиш ҳам керак. Тартиб остонадан бошланади, дейди доно халқимиз. Шундай экан, маҳалла фаоллари, ҳурматли фахрийлар остонада тартиб ўрнатсалар фойдадан ҳоли бўлмасди.

К. РИХСИЕВ.

СУРАТЛАРДА: нур ўғрилари фойдаланган қўлбола иситгичлар.

МУЧАЛ ТЎЙИ

Бухорода 50 нафар ўғил-қизнинг мучал тўйи муносабати билан ёшларнинг ҳар бирига омонат дафтарчаси очилди.

Бу республика Болалар жамғармаси вилоят бўлими томонидан амалга оширилган тадбирларнинг бири, холос. Мазкур жамғарма болаларнинг мучал тўйи арафасида вилоятдаги махсус мактаб-интернатларга, Когон, Бухоро шаҳарларидаги оилавий болалар уйига ва ногирон болалар соғлигини тиклаш марказига, шунингдек, кўп болали оилаларнинг бир гуруҳига моддий ёрдам кўрсатди. Болаларга янги кийим-кечаклар улашиб, ҳаммасига турли туман ўйинчоқлар совға этди.

Маннон ОТАБОЙ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Агар 30 ёшдан ошган бўлсангиз, Унда сизга 30+ қувватдориси даркор!!!

"Тридцать Плюс" - ёшлик ва соғломлик демакдир.

"Тридцать Плюс" кичик капсуласи ёрдамида сиз оғир иш кунидан кейин ҳам осмонўпар бинонинг сўнгги қаватигача югуриб чиқишга қодир бўласиз.

"Тридцать Плюс" нафақат чарчоқни тарқатади, балки Сиз сарфлаган қувватни тиклайди - у танангизнинг ҳар бир тўқимасига куч ва эпчилликни қайтариб, Сизни яшартиради.

Харид қилиш масаласи бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:

" АДЖАНТА ФАРМА ЛИМИТЕД" ФИРМАСИ:

Тошкент, 700060,
Мовароуннахр кўчаси, 19-уй.
Телефон: (3712) 32-01-48, 33-48-70
Телефакс: (3712) 33-84-71
ёки Тошкентдаги сотувчи ҳамкорлари:
"Ибн-Сино" дорихонаси:
(3712) 44-24-34, 40-44-83.
"Фармед" дорихонаси:
(3712) 47-98-90.

"Олабитекс" фирмаси

турли хилдаги ўз маҳсулотларини савдога ҳавола этади:

зар иплик ҳамда зарипсиз пардали мато, каравот устига ёпиладиган қалин чойшаб, жаккард ойна пардаси ва ҳоказо.

Қуйидаги телефонлар бўйича мурожат қилишингиз мумкин:
32-05-13, 32-05-18, 32-05-20.

Ташкилот Тошкентдаги омборидан қуйидаги молларни сотувга тавсия қилади:

1. Сув миқдорини ўлчовчи ҳисоблагичлар:
   ВСКМ-32
   СТВ-80, 100, 65
   СТВГ-65
2. Кондиционерлар БК-2300
3. Электродвигателлар қуввати 5,5 кВт. дан 45 кВт. гача
4. Стартёрлар 220В.

Бизнинг телефон:
41-40-28, тел/факс 41-56-37.

• 12 апрель — Космонавтика куни

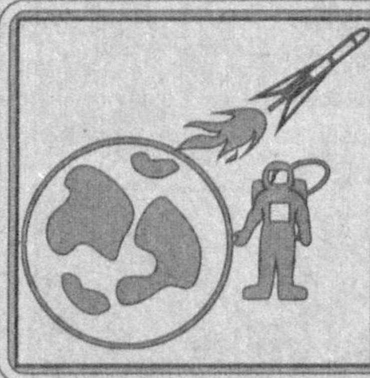

ЎЗБЕКИСТОН КОСМОНАВТИКАСИ: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

(очерк)

Кишининг, халқнинг, мамлакатнинг куч-қудратини ўзга одам, халқ ёки мамлакат англаши — фарахбахш шуҳратдир! Шуҳрат ҳаммага ёқади. Лекин шуҳрат ўз соҳибига ҳамиша ҳам қудрат келтиравермайди...

Дунёдаги борки жонзот, шу жумладан одамзот қаддини тутиб туриши учун, келажак сари ишонч билан юриши учун маънавий қудрат жуда ҳам муҳим. Бу қудратни ўзини англаш юзага келтиради. Жумладан, ўз куч-қудратини англаган халқнинг қадди тик, одимлари шахдам, уфқи ёруғ бўлади. Мана шундай илинж ила ўзингга ҳам пинҳон қудратингни қаламга олдим, она Халқим!

ЮЛДУЗЛАР ЮРАГИН КУЗАТГАН ОЛИМ

(Хотира)

«Фазога учишни тайёрлашда ва амалга оширишда бевосита турли миллат вакиллари қатнашдилар. Инсоннинг бепоён коинотга учиш шароитини ўрганаётган ва бу парвозининг бехатарлигини таъминлаётган олимлар ва врачлар орасида ўзбек халқининг ажойиб фарзанди, серқуёш Тошкентда туғилиб ўсган, тажрибали врач, уруш қатнашчиси истеъдодли олим ҳам бор...»

Ю. А. Гагарин, «Правда Востока» 9 август, 1961 йил.

Камина бу буюк инсон билан, ўша камтарин олим билан матбуот минбари ёки фан зарварақлари орқали эмас, Тошкент шаҳрининг шимолий ҳудудидаги Гулирайҳон кўчаси бош қўйган хонадонда танишганман.

Биз бу ҳовлига Абдухалил аканинг рафиқаси, филология фанлари доктори, профессор Мазлума Асқаровани йўқлаб тез-тез бориб турардик. Уйга меҳмон келганини пайқаган Абдухалил ака бир неча дақиқалар орасида боғ-ҳовли ичкарисидан чиқиб келарди. Новча, қотмадан келган, ўта мулойим табиатли Абдухалил аканинг қисиқ кўзларида маюс табассум зоҳир эди. У киши елкасини бир оз олдинга энгаштиброқ, лекин енгил қадам ташларди. Бу қутлуғ хонадонга бориш жуда салобатли эди, бироқ остонадан ҳовлига киришингиз биланоқ уй эгаларининг самимийлиги ва камтаринлиги Сизга тез юқарди-да, елкангизни босиб турган ҳайиқиш бир зумда қайгадир ғойиб бўларди...

СУРАТДА: биринчи ўзбек космонавтика врачи, тиббиёт фанлари доктори А. Мансуров (юқори қатор, чапдан иккинчи)дўстлари даврасида.

Абдухалил Мансуров — биринчи ўзбек космонавтика врачи, тиббиёт фанлари доктори, профессор. У 1920 йилда Тошкент шаҳридаги камбағал ҳунарманд оиласида таваллуд топган. Ўрта мактабни битиргач, тиббиёт институтига ўқишга кирган. Кўққисдан бошланган уруш А. Мансуровнинг ҳам орзулари белига тепди. У ўқишни тўхтатиб, фронтга отланди. Ғалабадан сўнг Ленинград Ҳарбий Академияси... Аввал номзодлик, сўнг докторлик диссертациялари ҳимояси... Абдухалил Мансуровнинг элга маълум қилинган таржимаи ҳолининг асосий бекатлари мана шулар. У кишининг сўнгги иш жойи Тошкентдаги республика врачлар малакасини ошириш институтида кафедра мудири эканлиги қайд этилган... Олим 1987 йил вафот этди...

Абдухалил ака баъзан қайсар саволларимизга қисқагина бўлса-да, жавоб қайтарардилар.

— Домла, сизнинг фан докторилик диссертациянгизнинг моҳияти нимада? Унинг космонавтика билан даҳлдорлиги қай даражада? — деган сўровимизга Абдухалил ака шундай изоҳ берардилар:

— Тирик организм атмосфера қатламининг бир неча километрга кўтарилганида, танадаги барча суюқликлар қизий бошлайди. Ва бу қизиш натижасида танадан сув ва қон буғланади, яна баландликка кўтарилгани сайин суюқликлар қайнаб кетади. Шунинг учун хам узоқ йиллар мобайнида коинотга чиқарилган тирик жонзотлар — қушлар, каламушлар, кучуклар, ҳатто гуллар нобуд бўлган. Бунинг сабабини фан авваллари юқорида ҳаво етишмаслиги оқибати деб шарҳларди. Бироқ олтмишинчи йилларнинг бошларида ўтказилган кузатувларда бу ҳалокатларнинг сабаби ана шу — мен сизга айтганим-вужуддаги суюқликнинг қизиб кетиши бўлган...

— Бу қонуниятни Сиз аниқлаганмисиз? — деб сўраб юборардик нохос. Бир неча муддат ўнғайсизликдан сўнг кескин, аниқ жавоб бўларди:

— Йўқ. Бу қонуниятни бошқалар очишди. Мен рентгенолог эдим. Фазода тез учаётган кема ичидаги тирик жонзот танасини мен рентгенда кузатиб, ана шу аломатларни аниқлаганман. Бошқа ҳамкасбларим менинг ана шу хулосамга таяниб, фазога учириладиган тирик организмлар танасига ундаги суюқликларни қиздирмай, бир даражада ушлаб турувчи модда юборишни кашф этишган...

— Домла, барибир, инсоннинг фазога чиқиб, соғ-омон ерга қайтишини таъминлашда Сизнинг ҳам ҳиссангиз бор экан-да?!

—Ҳиссагина эмас, зиммамда масъулият бўлган.

«КОИНОТ»ДА ТАДҚИҚОТ ДАВОМ ЭТМОҚДА...

(Суҳбат)

Тошкент шаҳридаги «Коинот» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг мухбир-аъзоси, Халқаро муҳандислик Академиясининг академиги Ш. А. ВОҲИДОВга бир неча саволлар билан мурожаат этдик:

—Шавкат Аҳадович, аввало Космонавтика куни билан муборокбод этишга руҳсат этгайсиз. Сиз раҳбарлик қилаётган мазкур бирлашма, гарчи жаҳон космонавтикаси тарихи ва тараққиётида муҳим ўрин тутса-да, мамлакатимиз аҳли бундай салмоқли меҳнатдан у қадар хабардор эмас.

— Аслида буюк бобокалонимиз Улуғбекнинг юлдузли фаолияти Космонавтиканинг ўқ илдизи саналади. Бу, ҳеч ким ҳеч қачон инкор этолмайдиган ҳақиқатдир. Бироқ бугунги мухтасар суҳбатимизда фазо илмининг 1961 йил — инсоният элчиси Юрий Гагариннинг коинотга парвози таъминланган чоғдан буён ўтган даврда халқимиз эришган ютуқларнинг айрим қирраларини кўрсатиш орқали саволингизга жавоб берсам. Бизнинг «Коинот» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамиз ташкил бўлганига бу йил чорак аср тўлди. Бу давр мобайнида турли асбоб-ускуналар, Ер йўлдоши ҳамда космик кемалар учун махсус қопламалар, қисмлар яратиб бердик. Ой сатҳига қўниб, унинг қатламидан ерга намуна олиб тушган қурилма ҳам бизнинг олим ва муҳандисларимизнинг ижод маҳсули. Маълумки, Ой сайёрасининг тузилишини ўрганиш йўлида айниқса кейинги чоракда дунёнинг кўп мамлакатлари ўз илмий иқтидорини сафарбар этишди. Бу интилишларнинг самараси собиқ иттифоққа насиб этди. Ўшанда иттифоқдаги бир неча илмгоҳлар ҳамкорликда ҳар бирига Ой қатламидан намуна олиб тушадиган қурилма яратиш вазифаси юкланган экан... Не бахтки, бизнинг «Коинот» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамиз яратган қурилма ўзининг пишиқлиги, ўта аниқ ишлаши ва ой массаси қатламларининг тахлами ва таркибини асл ҳолича сақлаб олиб тушган ягона қурилма бўлиб чиқди.

Шунингдек, бизнинг қурилмаларимиз тўрт марта Венерага, Марсга ва яна бошқа Сайёраларга бориб қўнди...

Жаҳоннинг бир неча космонавти бизлар яратган асбоб-ускуналар ёрдамида фазода турли материалларни синтез қилишди.

— Шавкат Аҳадович, «Коинот» бирлашмаси айни кунларда қайси йўналишда фаолият кўрсатмоқда.

— Бирлашмамиз жамоаси ҳам ўзини моддий жиҳатдан таъминлаш, ҳам мамлакатнинг халқ хўжалигига дармон бўлиш йўлига ўтди. Бугун ана шу уч йиллик меҳнатларимизнинг илк самаралари кўриниб қолди. Кўриб турганингиз — стол устидаги коса тўла шакар — ўз маҳсулотимиз. Буни куни кеча Чустда ишга туширилган қанд-шакар заводидан келтиришди. Бу завод лойиҳасидан то ускуналарини яратишу уларни йиғишгача бўлган ҳамма жараён бизнинг илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамиз жамоасининг меҳнати, ижоди. Қуритилган мева-сабзавотлар сифатли сақланиши билан бирга, ихчамлилиги, сақлаш ва фойдаланишга қулайлиги билан ҳам республикамиз ҳазинасини бойитиши шубҳасиз. Шу сабабдан ҳам биз халқ хўжалигимизга ўз мева-сабзавот қуритувчи кичик цехларимизни етказиб бераяпмиз. «Коинот» яратган электр тегирмонлар фермерлар ва кичик қишлоқлар учун жуда қулай. Улар худди шундай қувватга ва ишлаб чиқариш сифатига эга бўлган чет эл тегирмонларидан бир неча баробар арзонлиги билан ҳам деҳқонларимизнинг кори-ҳолига ярайдиган роҳати жон бўлаяпти. Шунингдек, кичик сут-ёғ цехларининг унумдорлиги анча-мунча турдош цехлар билан рақобатбардош чиқиб қолди...

Буларнинг ҳаммаси бугунги кунда мамлакатимиз элига дармон бўлаётган қурилмалардир. Аммо халқимиз ҳар қачонгидек ҳозир ҳам фақат бугуннинг ташвишларига ўралашиб қолмайдиган зукко халқ. Бу донишмандлик бизнинг мутахассисларимизга ҳам бегона эмас. Шу кунларда «Коинот»имиз яратган параболик антенналар республикамизда ва ундан ташқарида ҳам ўз ўрнини топмоқда. Бу антенна ёрдамида дунёнинг 7 — 8 мамлакатида берилаётган телевизион кўрсатувларни бемалол кўриш мумкин. Мазкур антенналар мамлакатимиз аҳолисининг катта қисми хонадонларидан муқим ўрин олгунга қадар Ўзбекистон ҳам ўз телекўрсатувларини Ернинг сунъий йўлдоши орқали жаҳон мамлакатларига бемалол узатиш имконига эга бўлади, деб ишонамиз.

«ЮЛДУЗ АКАДЕМИЯСИ»НИНГ КУМУШ ҚАНОТЛАРИ

(лавҳа)

1995 йилнинг 9 апрели. Якшанба. Эрталаб соат 10. Республикамиз пойтахтининг марказида жойлашган Ҳадра майдонига турли томонлардан болалар кириб кела бошлади. Уларнинг қўлларида бўйлари баравар узунликда ярқироқ бир нималар... Йигитчаларнинг қадамлари шахдам, кўзларида ўт чақнайди! Қўшилган ирмоқлардан ялалган оқим майдон марказида алланималарни баҳслашиб турган икки зиёли киши атрофида гирланди.

— Ассалому алайкум, Шавкат Аҳадович!

— Салом-алайкум, Омон Тўраевич!

— Ваалайкум ассалом! Боракалло! Яхши етиб келдиларингми?! «Старт»га тайёрмисизлар?!— бараварига сўрашди суҳбатдош устозлар.

Болалар «старт»га ҳозир эканини билдириб бири қўйиб бири чуғурлашди. Улар устозлари саволига жавоб қайтарибоқ худди буйруқ олган аскарлардай саф тортиб жам бўлдилар. Ёшларни кутиб олган ва парвозга фатво беришга шайланган бу икки кишининг бири — «Коинот» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори, ёш фазогирлар мактабининг раҳбари, академик Шавкат Аҳадович Воҳидов, иккинчиси — шу бирлашма қошидаги Ёшлар аэрокосмик мактабининг директори Ҳолиқов Олим Тўраевич эди.

Устоз-шогирд ўзларининг анъанавий байрами — Космонавтлар куни олдидан янги «ихтиро»лари кўригини атайин 9 апрель — соҳибқирон Амир Темур таваллуд этган кунга режалаштиришди. Бу мувофиқликда чексиз рамзий маъно бор... Кўрик-танловга «Юлдуз Академияси»нинг фақат Тошкент шаҳрида яшовчи аъзоларигина таклиф этилди. Академиянинг барча аъзоларини турли ҳудудлардан чақиришнинг айрим муаммолари бор. Қолаверса, ҳозир мактабларда ўқиш даври...

Кўрик-танловда ўзлари ясаган ракеталари билан қатнашаётганлар орасида шаҳар, Собир Раҳимов, Ҳамза, Улуғбек, Юнусобод туманлари ёш техниклари станцияларининг ҳаваскорлари ва Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» жамиятининг аъзолари бор эди.

Буйруқ берилиши билан ҳали болалар қучоқларида беозор кумуш қушдай биқинган фазо лочинлари қудратли кучга айланди. Ўн-ўн тўрт яшар бу ҳаваскорлар ясаган ракеталар электр билан зарядланиб, олов пуркади-да, осмонга мағрур кўтарилди. Ҳадра майдони устида бир неча дақиқа чарх урди. Сўнг пастдаги «командир»инииг техник буйруғи билан итоаткор қушдай тумшуғини пастга қайириб, яна майдонга оҳиста қўнди. Маҳкамбоев Сардорнинг, Бобоев Мансурнинг, Белазаоров Иваннинг, Зуев Сергейнинг, Салихов Деннинг, Аблиев Анварнинг кумуштумшуқ «қушлар»и шу куни осмонда шуъла таратди... Бу ўқувчилар ўзларининг ихтирочилик қобилиятларини намойиш этишди. Улар яратган модель ракеталарнинг тузилишлари, кўринишлари, аниқ ишлаш хусусиятлари танлов ҳайъати аъзоларини мамнун этди.

Бу қурилмаларда ўқувчилар мактабда олган билимларининг ҳам, ёш техниклар станцияларида қўшимча орттирган маҳоратларининг ҳам салмоқли ҳиссаси бор эди. Бу зукко болалар қобилияти ва шуурининг коинотга йўналтирилишида эса, шубҳасиз, «Коинот» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолларининг хизматлари бекиёс.

* * *

ЮҚОРИДА жаҳон космонавтикасининг ялалиши ва тараққиётига даҳлдор айрим далиллар ҳақида сўз юритдик. Бундан муддао, аввало қалдирғоч мутахассисимиз, раҳматли Абдухалил ака Мансуровнинг ёрқин хотирасини бугун — байрам кунида ёдга олиш бўлса, иккинчиси — бу XX аср кашфиёти бўлмиш космик техника воситаларининг яратилиши ва уларнинг жаҳоншумул тарихий ютуқларини таъминлашда ўзбек олимларининг, ўзбекистонлик мутахассисларнинг қўшган улкан ҳиссаларини бир бор қайд этиш орқали халқимиз қудратидан фахр этиш бўлди. Ўзбекистоннинг шуҳратига шуҳрат, қудратига қудрат қўшилиши шубҳасиз.

Қ. МЎЙДИНЖОН қизи.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ВА МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар телефон ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси «АЛКАТЕЛЬ СЕЛ РФТ» немис фирмаси билан ҳамкорликда шаҳар телефон тармоғини замонавий рақамли ускуналарни жорий этиш йўли билан модернизациялаш ва ривожлантириш ишларини олиб бормоқда. У фойдаланишга топширилгач, кўрсатилаётган хизмат сифати ошади, уларнинг номенклатураси анча кенгаяди, сўзлашувларнинг вақтбай ҳисобини жорий этиш имконини беради.

АТС-32 абонентларини шу йил 12 апрелда янги монтаж қилинган ускуналарга улаш амалга оширилди. Бунда абонент номерининг дастлабки икки рақами техник сабабларга кўра ўзгаради (масалан, 32-00-00 36-00-00, 32-29-99 36-29-99 бўлади). Бир вақтнинг ўзида аввал қўшма схемада ишлаган ҳамма АТС-32 абонентлар алоҳида уланади.

Янги станцияни аввалги телефон тармоғига улаш билан боғлиқ маълум мураккабликлар туфайли дастлабки беш кун давомида АТС-36 бўйича алоқаларда айрим қийинчиликлар, шунингдек қўшма абонентларда танаффус юз бериши мумкин.

Номерларни аниқлашда қийинчилик туғилса ва АТС-36 телефонларида носозлик бўлса, қуйидаги телефонларга қўнғироқ қилинсин: **36-11-99, 36-12-99, 33-11-99, 33-12-99.**

Вақтинчалик ноқулайлик учун узр сўраймиз.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«Ҳосил ЛТД» масъулияти чекланган жамияти тугатилади. Барча шикоят ва даъволар эълон газетада чоп этилган кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Миршаропов кўчаси, 34.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари"

Миллий Авиакомпаниясининг Радиотехника таъминоти мажмуаси Ўзбекистон Республикаси аэропортларининг ЭРТОС базасида доимий ишлаш учун радионавигация, радиолокация, алоқа бўйича мутахассисларни таклиф этади.

Манзил:

Тошкент ш., Локомотив кўч., 13-уй.
Телефон: 50-41-13. Ходимлар бўлими.
Ўзбекистон Республикаси аэропортлари, ЭРТОС базаси.

"АЛЬ-БААС" фирмаси

Тошкентдаги омборидан қуйидаги молларни сотувга тавсия қилади:

Стартёрлар 80 СК 220
Сув миқдорини ўлчовчи ҳисоблагичлар
Шунингдек темирдан буюмлар ясалади ва қурилади

Манзилимиз:

Тошкент шаҳри, Содиқова кўчаси, 15,
Мўлжал Тошкент экскаватор заводи.
Тел.: 35-61-04.

ТАШКИЛОТ ЭНГ АРЗОН БАҲОДА СОТАДИ:

1. Газ плитаси тўрт комфорли, духовкасиз
2. Якка найли газ горелкаси УГОП — НП-9
3. Иситиш қозони АКГВ-23 сув контури билан
Мавоза усулини қўллаш ҳам мумкин.
Хорижда ишлаб чиқарилган банкали пиво ва ичимликларни сотиб оламиз. Воситачилик учун хизмат ҳақи тўланади.
Тел: 78-48-18. Соат 8.00 дан 17.00 гача.
Тел: 74-83-75; 67-55-27. Соат 20.00 дан 22.00 гача.

TASHKOCAUTO

TOFAŞ

-Тошкентдаги омбордан
ТОФАШ - "ФИАТ-ТЕМПРА", "ФИАТ-ТИНО", "ФИАТ-УНО", "ДОГАН", "КАРТАЛ"
автомобилларини

СОТАДИ

-Кафолатли таъмирлаш муддати бир йил бўлиб, сервис хизмати кўрсатилади.

Манзил:

Тошкент шаҳри, Ойбек шох кўчаси, 47-уй.
Телефонлар: 33-83-27, 33-82-69, 54-83-98 Факс: 33-82-69.

"ТОШКОЧАВТО" ўзбек-турк қўшма корхонаси.

Тош ДАУ 1995 - 1996 ўқув йилида

Ўзбекистон Республикасининг ҳамма ўқув юртларига тест синовлари асосида кириш учун 1995 йил

1 апрелдан бошлаб 4 ойлик
1 майдан - 3 ойлик
1 июндан - 2 ойлик
1 июлдан - 1 ойлик

кундузги пуллик тайёрлов курсига тингловчиларни қабул қилади.

Аграр университетининг тайёрлов пуллик курси Ўзбекистон Республикасининг барча олий ўқув юртларига кириш учун қуйидаги фанлар: математика,химия, биология, ўзбек тили, чет тили бўйича тест синовлари орқали имтиҳон топширишга тайёрлайди. Тингловчилар ётоқхона билан таъминланади. Университетда овқатланиш, даволаниш ва ўқиш учун ҳамма шароитлар мавжуд.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт:

1. Ректор номига ариза.
2. Ўрта мактабни тугатганлари ҳақида аттестатнинг асл нусхаси.
3. 086 шаклидаги тиббий маълумотномаси.
4. 3х4 ўлчамли 3 дона расм.

Тайёрлов курсида ўқитиш университет илмий кенгашида тасдиқланган низом асосида амалга оширилиб, машғулотлар университетнинг малакали ўқитувчилари томонидан олиб борилади.

Бизнинг манзилимиз: 700183, Тошкент-183,
156, 165, 83, 96, 491 - автобусларнинг, университет бекати.
Телефон: 63-75-07.

Ер эгалари, ердан фойдаланувчилар ва ер ишлари олиб борувчилар диққатига!

Республикамиз ерларга шаҳарлараро ишлаб турган алоқа кабеллари кўмилган.
Бу кабелларнинг шикастланиши, телефонда гаплашувни бузади. Телеграммаларни кеч келишига сабаб бўлади.

АЛОҚА КАБЕЛЛАРИНИНГ ШИКАСТЛАНИШИ ДАВЛАТГА ИҚТИСОДИЙ ЗИЁН, АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИГА ЗАРАР КЕЛТИРАДИ.

Алоқа кабеллари учун,хукумат қарори билан, кенглиги 4 метрлик муҳофаза минтақаси ўрнатилган.

МУҲОФАЗА МИНТАҚАСИДА, КАБЕЛЬ ЭГАСИ БЎЛГАН КОРХОНАНИНГ ЁЗМА РУХСАТИСИЗ, ҲАР ҚАНДАЙ ЕР КОВЛАШ ИШЛАРИНИ БАЖАРИШ, ҲАМДА ДАРАХТ ЎТҚАЗИШ, ОМБОРХОНА ҚУРИШ, УЛОВ ҚЎЯДИГАН ЖОЙ ВА БОШҚАЛАР ЎРНАТИШ ТАҚИҚЛАНАДИ.

Шаҳарлараро алоқа кабели шаҳар ва аҳоли яшайдиган жойлар ҳудудидан ташқарида, устунчалар, ёзувлар ва маҳсус нишонлар билан белгилаб қўйилади.

КАБЕЛНИНГ МУҲОФАЗА МИНТАҚАСИДА ИШ ОЛИБ БОРИШ ЭҲТИЁЖИ ТУҒИЛГАНДА, ТАМҒА НИШОНДА КЎРСАТИЛГАН МАНЗИЛГА ВА ТЕЛЕФОН РАҚАМИГА МУРОЖААТ ЭТИШ ЛОЗИМ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ШАҲАРЛАРИДА, ЕР ИШЛАРИНИ ОЛИБ БОРИШ, ФАҚАТ ЕРЛИ ҲОКИМИЯТНИНГ ТЕГИШЛИ ХИЗМАТИ ТОМОНИДАН БЕРИЛГАН ОРДЕР БЎЙИЧА РУХСАТ ЭТИЛАДИ.

Алоқа кабели ўтган ерлардан, суғориш тизмалари ковлаш, ерни текислаш ва бошқа ер ишларини келишилмасдан, қонунсиз бажарилишига йўл қўймангиз.

АЛОҚА КАБЕЛЛАРИНИ ШИКАСТЛАНТИРИШ ҚОНУН БИЛАН ТАЪҚИБ ҚИЛИНАДИ.

Ҳар қандай ҳолда ҳам, кабелга шикаст етказган айбдордан, етказилган зарар (унинг миқдори бир неча млн. сўмга етиши мумкин) ундирилади.

Шаҳарлараро алоқа ва телевидение ҳудудий ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«Халқ сўзи» газетаси жамоаси газетанинг фотомухбири Тоҳиржон Ҳамроқуловга онаси **Кулфинисо НИШОН ҳожи қизининг** вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«Халқ сўзи» газетаси жамоаси катта мухбир Мавжуда Холматовага бувиси **Иззатой МАДУМАРОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги жамоаси Андижон вилоят ҳокимияти адлия бошқармасининг бошлиғи Мирзоулуғбек Бакировга падари бузруквори **Раҳматулла БАКИРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

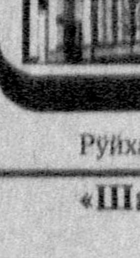

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 32-07-94;
Иқтисодиёт 32-36-65;
Маънавият 32-35-60;
Ахборот 32-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 00160 52346 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 23.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6